

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Június 18-án ünnepeli az ország
a Kormányzó Úr Ö Főméltósága
78. születésnapját.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
L. Fő-utca 71. Telefon: 158-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.942.

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-én.

Köszöntő

Írta: VÁLYI NAGY GÉZA.

Aldott legyen, ki jött, ki küldetett:
Vezérnek, Hősnek, Útegyengetőnek, —
Ki Lét és Nemlét válságidején
Hajónk kormányát bátran megragadta.
És megmentette, ami menthető!
Aldott legyen, ki hóka paripáján
Ügy termett itt, mint új Honfoglaló,
S azóta büszke, testesült Reménység,
Ki rabságunkban megváltást hozott!
Aldott legyen, ki vészben és viharban
Őrhelyén virraszt, messziségbe néz,
Ki nagy próbák és kísértések éjén
Magányos, tiszta Sziklaszál maradt!
Aldott legyen, ki délceg méltósággal!
Vonult át Kassa virágszőnyegén,
S az ősi Kárpát ormaira tűzte
A dicsőséges, magyar lobogót,

S nyomában, mint a fergeteg dübörgött
A földből sarjadt, hős honvédsereg!
Aldott legyen, ki kincses Kolozsvárott
Egy érclovassal büszkén szembenézett,
És visszaadta Erdély bérceit!
Aldott legyen, ki hallja és megérti
A lázas kornak zord, intő szavát, —
Aldott legyen, ki érzi küldetését
Jövőbe lát és rendületlen áll
Roncsolt hajónkat zúgó tengerárnak
Örvényein át — révbe vezeti,
És elhozza a nagy magyar csodát,
Mert érkezében Isten kardja van!
Üdv, üdv Neked Vezérünk, Büszkeségünk, —
Ma hálás Néped hű tohásza zendül,
S körülzsongja budai várakod.
Áldás és fény ragyogjon életedre;
Üdv, üdv Neked országszerző Nagyr!

Kormányzó Urunk élettörténete.

(„Horthy Miklós” című mű nyomán.)

A magyar honvéd ismét a Kárpátok bércein áll, hogy megvédje hazáját és benne mindazt az értéket, amelyet ez az ország az európai kultúra és a kereszténység számára jelent. A helytállás felemelő óráiban ünnepli most a nemzet szeretett vezérének és legfelsőbb hadurának 76-ik születésnapját, június 18-ika az idén többet jelent, mint más években. A Keletről fenyegető veszély a nemzet minden fiában felébresztette az összefogás szükségességének érzését s a magyarság az életéért folyó nagy harc közepette minden eddigénél rajongóbb szeretettel néz fel vezérére.

A történelemben alig akad államférfiú, akinek élete annyira összeforrott volna népe sorsával, mint Kormányzó Urunké. Az a kölcsönhatás, amely közte és nemzete között mindenkor fennállott, minden helyzetben biztosítéka volt a szerencsés kibontakozásnak. S különösen így van ez ma, amikor a nemzet történelmének eddig talán legsúlyosabb megpróbáltatását éli.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága életpályájának áttekintése önmagában is hatalmas erőforrást jelent. Egyéniségében szerencsés kézzel halmozta fel a Gondviselés a magyar fajta legnemesebb tulajdonságait s ugyanakkor a bölcs államvezető, a hős katonaság és hadvezér s a hazájáért minden áldozatra kész férfi kiválóságait. Egyik nagy írónk mondta róla, hogy élettörténete a nemzet boldogulásának bibliája.

Vessünk hát pillantást erre a hősi életre s merítsünk erőt, hitet belőle mindennapi kötelességteljesítésünkhöz, létünkért vívott harcunkhoz!

Kormányzó Urunk ősi magyar nemes család sarja. A nagy-bányai Horthy nemzetség nemessége 1635-ből ered. A címert szerző Horthy István felesége, daróczi Daróczy Anna Bereg vármegyének egyik legtekintélyesebb családjából, a Gut-Keled-nemzettségéből származott. Legidősebb fiuk, István, erdélyi református püspök volt és a fejedelemség életében nagy szerepet vitt. Az ő és nemes Szerencsy Anna házasságából egyetlen fiú született, aki a kereszttségben szintén az István nevet kapta. Ő használta először a „nagy-bányai” nemesi előnevet. Két fia és egy leánya született. László nevű fiának harmadik feleségétől, szunyoghi Szunyogh Klárától született azonos nevű fia Szabolcs vármegye táblabírája és ref. egyházközségi főgondnok volt. Az ifjabb Horthy Lászlónak kilenc gyermeke született: Julianna, Ilona, Terézia és István (utóbbi a család idősebb ágának alapítója), első feleségétől: jármí és szolnoki Jármí Annától, míg László, Sándor (utóbbi a fiatalabb ág alapítója), két Anna és Mária leánya második feleségétől: tiszaújhegyi Ujhelyi Polixénától.

Kormányzó Urunk az idősebb ág alapítójának, István azonos nevű fiának dévaványai Halasy Paulinnal kötött házasságából született Kenderesen, 1868 június 18-án. Itt, apja ősi birtokán töltötte első gyermekéveit, életének úgyszólván egyedül gondtalan korszakát. A szülői házból azonban hamarosan elkerült. Édesapja Debrecenbe vitte s beíratta a híres-neves kollégiumba. Itt István bátyjának, a későbbi

lovassági tábornoknak és Géresy professzornak gondos felügyelete alatt készült az életre. Ebben az időben egy Svájból származó nyelvmestertől tanulta a francia nyelvet. Szülei kívánságára rövidesen felcserélte a debreceni kollégiumot a soproni Lähne-intézetbe, hogy a német nyelvet is elsajátítsa s erre itt nyílt a legnagyobb lehetősége.

Multak az évek s a 15 éves Horthy Miklós pályát választott: tengerész akart lenni. Szülei nem szívesen vették ezt az elhatározását, ami érthető is, hiszen egyik fiuk, Kormányzó Urunk Béla nevű bátyja, mint tengerész-akadémikus baleset áldozata lett. Végre mégis teljesítették kívánságát: 1883-ban a fiumei cs. kir. Tengerészeti Akadémiára került.

Ez fontos fordulópontja életének. Magaválasztotta hivatását lelkes odaadással szolgált. Mind akadémiai éveit alatt, mind később, különböző beosztásokban kitűnt szorgalmával, kiváló szaktudásával és minden helyzeten uralkodó nyugodt ítélőképességével. A tenger varázsa, a természet elemeinek fenséges törvényei és megnyilvánulásai már fiatal tengerész korában mély nyomot hagytak lelkében. A hadihajó, az ország területének ez a tengeren úszó kis darabja, a katonaságnak és a bajtársiasságnak legjobb iskolája. A világtengereken való hajózás a látókört minden vonatkozásban szélesíti s másutt meg nem szerezhető tapasztalatokat ad. Kétségtelen, hogy a tengerészetnél töltött hosszú szolgálati idő és az ott szerzett benyomások nagyban hozzájárultak Horthy Miklós kiváló testi és lelki tulajdonságainak korai kifejlődéséhez.

1886-ban cs. és kir. tengerészhadapróddá, 1889-ben sorhajózáslóssá nevezték ki. Három éven belül kilenc különféle hajón teljesített szolgálatot s közben, 1888 nyarán, külföldi utazásra is alkalma nyílt: hajóira a barcelónai világkiállítás meglátogatására kikötött Spanyolországban. Itt találkozott először a nemzetközi étellel.

Sorhajózáslóssá történt előléptetése után (ez a főhadnagyi rendfokozatnak felel meg) a „Taurus” nevű hadihajóra osztották be, mely Konstantinápoly kikötőjében állomásozott. Az itt töltött nyolc hónap alatt élénk részt vett a társadalmi és sportéletben s módjában volt betekinteni a diplomácia reitelmibe is. Tapasztalatainak később, mint a „Taurus” parancsnoka, nagy hasznát vette.

1892-ben a „Saida” korvetten a Tengerészeti Akadémiából kikerült másodosztályú hadapróddá, a Közelkeletre és a Csendesóceán szigeteire látogatott el.

Ezen a hosszú hajóúton olyan élményekkel gazdagodott, amelyekben a tengerészen kívül kevés ember részesülhet. Valóra váltak gyermekkori álmai: bepillantott Kelet reitelmes életébe, megcsodálhatta a trópusi szigetvilág buja pompáját, résztvehetett izgalmas vadászatokon, találkozhatott harcias hennüttekkel, láthatta Ausztrália nagyvárosait, bejárhatta Borneo és Jáva ősvadonait, ott lehetett az indiai királyi káprázatos pompájú bálján és Jahore szultánja mesébe illő udvari ünnepségén. A „Saida” útjával kapcsolatos minden társadalmi és sporteseményben vezető szerepet vitt. A kirándulásokon és vadászatokon mindenki megcsodálhatta lovass-tudományát. Kormányzó Urunk gyermekkortól kezdve szenvedélyes lovas volt s testvérbátyja, a híres lovas- és huszártiszt okta-

Horthy Miklós fővezér a nemzeti hadsereg élén bevonul Budapestre.

tása mellett lovaglásban is éppen olyan kiválóan megállta helyét, mint a vitorlázásban, teniszezésben, vívásban és még számos sportágban.

A „Saida” 1894 májusában érkezett vissza Pó-lába. Az ezután következő években Horthy Miklóst különféle szolgálati beosztásokba rendelték. Ezek közül legjelentősebb a tiszti torpedó-tanfolyamra vezénylése volt. A torpedó-fegyvernem abban az időben újdonságnak számított s őt nagyon érdekelte. Ebben a beosztásában két ízben is kiküldték külföldre: előbb Pillauba, azután Glasgowba az osztrák-magyar haditengerészet számára gyártott 1—1 torpedónaszád átvételére. Az ilyen vezénylést kitüntetésnek vették, mert arra csak a legkiválóbbak jöhettek tekintetbe. A két nasszadot a zord időjárás miatt viharos tengeren is baj nélkül haza hozta s ezért megérdemelt dicséretben részesült.

Ezután rövid ideig a szárazföldön, a monarchia közjogi szervezetéből jól ismert delegációk mellett teljesített szolgálatot s ennek során betekinthe-tett a politikai életbe is, mely nyílt katona-lelkétől annyira távol állt. Örült, mikor ismét visszakerülhetett a tengerre.

1901-ben nőül vette jószási Purgly Magdát, jószási Purgly János nagybirtokos. országgyűlési képviselő és kézdívársárhelyi Vásárhelyi Ilona leányát.

Horthy Miklós nősülése után sem változtatott addigi sportszerű életmódján. Nagyrészt ennek köszönhető, hogy testi és szellemi rugalmasságát mind-máig töretlenül megőrizte.

1905-ben a „St. Georg” páncélos cirkáló manőver-tisztje lett s résztvett Mytilene és Lemnos szigetek nemzetközi csapatokkal történt megszállásában. A „St. Georg”-ról a haditengerészet parancsnokának yachtjára, a „Lacromá”-ra vezényelték. Itt gróf Montecuccoli tengernagy közelebről is megismerte s méltányolva kiváló képességeit, 1908-ban kinevezte a „Taurus” parancsnokává.

Ismét Konstantinápolyba került tehát, ugyanarra az állomáshajóra, ahol sorhajózáslós korában már szolgált. Eppen ebben az időben lángolt fel az ifjútörök mozgalom s történt meg Bosznia-Hercegovina bekebelezése az osztrák-magyar birodalomba. A török fővárosban tehát volt mit látnia és hallania. Fel is használta ezt a lehetőséget s megfigyeléseiről tartalmas jelentéseket terjesztett fel a bécsi hadügy-minisztérium tengerészeti osztályához. Józan ítélőképességgel, a dolgok mélyére látó szemmel megfogalmazott jelentései nagy figyelmet keltettek s a Király katonai irodája útján az Uralkodóhoz is eljutottak. Ennek a körülménynek nagy szerepe volt szárnysegéddé történt kinevezésénél.

A „Taurus”-t néhány hónapra fel kellett cserélnie a „Kaiser Karl VI.” páncélos cirkálóval. Itt érte a parancs, hogy 1909 november 1-ével jelentkeznie kell a bécsi cs. és kir. udvarnál, mert Öfelsége tengerész-szárnysegédévé nevezték ki. Szárnysegédi beosztásának jelentőségét csak az tudia értékelni, aki ismerte I. Ferenc József udvartartásának törvényeit és szokásait. Tengerész-szárnysegédet először

1889-ben nevezett ki az Uralkodó, addig csak a hadsereg főfegyvernemei részesülhettek ebben a kitüntetésben. Horthy korvettkapitány volt Őfelsége harmadik és egyben utolsó tengerész-szárnysegéde.

Kormányzó Urunk ebben a nehéz, kényes természetű beosztásban is kiválóan megállta helyét. Pedig a szárnysegédi szolgálat a kiválók legkiválóbbsait is kemény próbára tette. Gyors felfogóképességet, kifinomult tapintatot, katonás magatartást és nagyfokú körültekintést követelt meg s egyszerre ennyi erényt ugyanaz a tiszt, bármilyen kiváló katona volt is egyébként, ritkán mondhatott magáénak.

I. Ferenc József fenkolt jelleme, tiszta gondolkozásmódja és példaadó munkássága nagy hatással volt Horthy Miklós lelkére. Az Uralkodó bölcs nyugalma, kötelességtudása és lovagias szelleme — érthetően — elsősorban közvetlen környezetéből váltotta ki a bámulatot és ragaszkodó szeretetet. Kormányzó Urunk az iránta érzett hálájának és tiszteletének később a nagy nyilvánosság előtt is többször adott kifejezést.

Itt, Őfelsége udvarában vált teljessé politikai iskolázottsága is. Itt felülről is beleláthatott a monarchia hatalmas állami gépezetének működésébe s az udvarnál megforduló közéleti férfakkal folytatott beszélgetések nagymértékben bővítették látókörét, kifinomulttá tették a közügyekkel kapcsolatos, véleszületett érzékét. Négy és félszázados szárnysegédi szolgálata mindenestre jó előkészület volt későbbi országmentő feladataira.

A világháború kitörésekor őt is a tengerre szelítette a haza: át kellett vennie a IV. csatahajó-osztály vezérhajójának, a „Habsburg”-nak parancsnokságát. A csatahajók az akkori felfogásnak megfelelően úgyszólván tétlenségre voltak kárhoztatva, mert csak nagyritkán kerülhettek szemtől-szembe

az ellenséggel. Ez a szolgálat Horthy Miklós magyar öserőtől duzzadó, tettekre kész, harcos természetének nem felelt meg s ezért az első alkalmat felhasználta arra, hogy kisebb, gyorsmozgású hajót kaphasson. Vágya rövidesen teljesedésbe is ment: rábízta az akkor épített „Novara” cirkáló parancsnokságát. Ezzel a hajóval elért ragyogó haditettei irták be kitoröhlhetetlenül nevét a hadtörténelembe.

Első kiváló fegyverténye Porto Corsini olaszországi kikötőváros megtámadása volt. A „Novara” a „Scharfschütze” nevű romboló kíséretében futott ki a feladat végrehajtására, s a part közelébe jutva eredményes ágyútűz alá vette az erődítményeket. Mikor Horthy Miklós látta, hogy az ellenség parti ütegeinek tűzét a kísérő rombolóra irányítja, a „Novara”-t közelebb vitte a parthoz, hogy a figyelmet magára vonja s így megmentse szorult helyzetéből a „Scharfschütze”-t. Bár cirkálója több találatot kapott, tervét siker koronázta: a romboló, feladatát teljesítve, sértetlenül jutott ki az ütegek hatósugarából. Bajtársias cselekedetének hamarosan híre járt az egész haditengerészetben. A Porto Corsinínál véghezvitt manőrvirozásánál „az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz és eredményes magatartásáért” a hadiakitményes 3. osztályú vaskorona-renddel tüntették ki.

Hamarosan újabb harcfeladatra került sor: a repülőfelderítés megállapította, hogy Montenegro utánpótlási kikötőjébe, San Giovanni di Meduába több — élelmiszerral és hadianyaggal megrakott — ellenséges hajó érkezett. Horthy Miklós javaslatára a parancsnokló ellentengernagy a „Novara”-t nyomban kirendelte a kirakodást végző hajóegységek megtámadására. A siker a gyors és meglepetésszerű cselekvéstől függött, de a „Novara” olyan férfi parancsnoksága alatt állt, akinek éppen ez a harcmodor volt éltető eleme. A rajtaütés fényesen sikerült. A „Novara” előbb a világítótoronyt és a ka-

A Kormányzó Úr Hitler vezér és kancellár főhadiszállására érkezik.

Bevonulás Szatmárnémetibe.

szárnyát vette tűz alá, majd a kikötőben horgonyzó hajók ellen fordult s nem törődve a parti útegek elhárító tüzével, alig negyedóra leforgása alatt egy gőzöst és tíz vitorlást használhatatlanná tett, három gőzöst és öt nagy vitorlást pedig elsüllyesztett.

A „Novara” parancsnokát e haditett után a Lipót-rend hadiékítményes lovagkeresztjével tüntették ki.

Ismeretes, hogy az entente-hatalmak az egyre növekvő tengeralattjáró-veszély leküzdésére többek között az otrantói szorosban is hálózvet létesítettek s azt számtalan hajóegységgel őrizték. A hálóöv komoly akadályt jelentett a központi hatalmak tengeralattjárói számára s ezért annak áttörése igen fontos lett volna. A kivitelezés terve Horthy Miklóstól eredt. Elgondolása szerint a három gyors-cirkálónak: a „Novará”-nak, a „Helgoland”-nak és „Saidá”-nak rombolókká álcázva, egymástól húsz mérföldnyi távolságban külön-külön kell megtámadnia az otrantói hálózvet, majd az ellenséges hajóraj felriasztásakor egy távolabbi, előre meghatározott ponton kell gyülekezniök. Ide sietnének azok a rombolók is, amelyek a támadás ideje alatt, annak leplezésére az albán partok előtt tevékenykednének. Az így egyesült hajóraj azután a legnagyobb sebességgel fusson a cattaroi öbölhöz és csatlakozzék az ott készenlétben álló nagyobb tartalékhoz. A támadásban résztvevő hadihajók ilyenformán az ellenség túlerejével szemben is hatásosan felléphetnek.

Ezt a merész és mesterien felépített tervet a

felső vezetés magáévé tette és megvalósítását Horthy Miklóstra bízta.

Tudjuk, hogy a „Novara” parancsnoka feladatát tökéletesen végrehajtotta. A három cirkáló megsemmisítette a hálóöv egyötödét s közben 12 halászgőzöst elsüllyesztett, 9-et súlyosan megrongált. Maga a „Novara” 6 gőzöst süllyesztett el és 5-öt rongált meg. A hajóraj visszavezetése során kifejlődött kemény tengeri ütközetben azután teljes nagyságukban megmutakoztak Horthy Miklós katonai erényei. A közel háromórás súlyos tűzharcban hajója mozgásképtelenné vált, úgyhogy a „Saidá”-nak kellett vontatókötlére venni. Az ellenség dühe természetesen az ütközet egész tartama alatt a vezérhajó, a „Novara” ellen összpontosult s így nem csoda, hogy ez kapta a legtöbb gránátot. Maga a hős parancsnok is megsebesült, de az első sebélynyujtás után ismét személyesen irányította hordágyán a hajóraj harcát. Az osztrák-magyar hadihajótartalék beavatkozása azután végleg eldöntötte az ütközet sorsát: az ellenség megfutamodott.

Az otrantói hálóöv áttörése hosszú ideig lehetővé tette tengeralattjáróink zavartalan működését és ezzel az ellenség utánpótlásának megzavarását. Otrantó hőseit az Uralkodó, legfelsőbb elismeréseként, a hadiékítményes 2. osztályú katonai érdemkeresztrel tüntette ki. A világháború után, 1921-ben a Mária Terézia Rend lovagkeresztjét a San Giovanni di Meduai és az otrantói fegyvertényei alapján kapta meg a rend Káptalanjától.

Családja körében Kenderesen.

Gyógyulása után meg kellett válnia szeretett „Novara”-jától, mert a „Prinz Eugen” csatahajó parancsnokává nevezték ki. A hátszágban mutakozó forradalmi jelenségek a haditengerészetben is alkalmas talajra találtak. A legénység fegyelme meglazult s itt-ott kisebb lázongásokra is sor került. A flotta élére erőskezü parancsnok kellett. A választás Horthy Miklósrá esett. És ekkor olyasmi történt, ami egyedülálló volt a haditengerészet történetében: a legendáshírű sorhajókapitányt az Uralkodó — tizenegy rangban idősebb tiszt átugrásával — soronkívül ellentengernaggyá és a hajóhad parancsnokává nevezte ki. Súlyos helyzetben került a flotta élére, de vasakarata ezúttal is legyőzte a nehézségeket. Parancsnoklása alatt a fegyelem megszilárdult és a hajóhad teljesítőképessége is javult. Nem raita múlt, hogy flottáját nem vezethette többé dicsőséges vállalkozásokra.

1918. októberében a legfelsőbb helyről parancsot kapott, hogy a flottát adja át a „Birodalmi Szerbek, Horvátok és Szlovének Nemzeti Tanácsának”.

Mikor a szomorú esemény után Badenbe utazott, hogy IV. Károlynak jelentse a parancs végrehajtását, az Uralkodó — „a legválságosabb időben is kimagasló, kiváló szolgálatait és az ellenség előtt mindenkor tanúsított kivételesen bátor és eredményes magatartásának elismeréseképpen” — ezúttal másodízben soronkívül — altengernaggyá léptette elő.

Haditengerészeti pályájának ezzel vége szakadt. Új korszak kezdődött életében, nehezebb, felelősségteljesebb.

Az őszirózsás forradalom idején Kenderesre volt visszavonva, de az ősi birtok magányában sem hagyta

nyugodni a pusztulásba rohanó nemzete sorsa. A vörös hordák garázdálkodása még javában tartott, amikor értesült róla, hogy néhány hazafi gróf Teleki Pál, majd gróf Károlyi Gyula vezetésével Szegeden nemzeti kormányt alakított. Nagybányai Horthy Miklós altengernagy úgy érezte, hogy számára is ütött a cselekvés órája. 1919 május 30-án Szegedre utazott és felajánlotta segítségét a Károlyi-kormánynak. „Nem hallgathatom Kenderesen a fák zúgását, — mondotta — amikor szerencsétlen hazám porban fekszik. Eljöttem, rendelkezetek velem!”

Hat napi gondolkodási idő után, június 5-én elvállalta a hadügyminiszeri tárcát. És első hadparancsa nyomán megindult a lelkes építőmunka, a szervezkedés.

Június 9-én jelent meg a hadsereg felállítását elhatározó honvédelmi miniszeri rendelet s tíz nap múlva az első toborzó hirdetmény: „Jelentkezzék minden fegyverfogható hazafi. Katonák, munkások, polgárok! A toborzást elrendeltem. Honmentésről van szó! Ragadjatok fegyvert az országot pusztító vörös terror leküzdésére. Szegediek! Mutassátok meg, hogy méltók vagytok ősseitekhez. Horthy a. k. ellentengernagy, hadügyminiszter.”

A hívó szóra megmozdult Szeged környéke és egyszerű munkások, iparosok. hajlékaikból kiűzött földmivesek siettek Horthy zászlaja alá.

Ugyanebben az időben a vörös rémuralom elől Bécsbe menekült tisztek is szervezkedni kezdtek. Ez a csoport a vörös kormány augusztus 5-i bukása után Szombathelyen folytatta munkáját báró Lehár Antal ezredes vezetésével. Lelkesedésük lassan egész Nyugatmagyarországot meghódította a nemzeti gondolatnak.

Szegeden időközben gróf Károlyi Gyula kormányát az Ábrahám-féle kormány váltotta fel, mely a hadügyminiszerségről lemondott Horthy Miklóst a nemzeti hadsereg fővezérévé nevezte ki. A tanácskormány bukásának hírére a szegedi kormány keresztülvitte a megszálló francia csapatok parancsnokánál, hogy a nemzeti hadsereg előnyomulhasson a Duna-Tisza közén és ott a közrendet biztosítsa. A hatalom átvétele ezen a területen — a megszálló román csapatokkal való összetűzés elkerülése céljából — csak Kistelek—Kalocsa vonaláig történhetett volna meg. Ezt is megakadályozta azonban a románoknak és szerbeknek a megállapodást semmibevevő magatartása.

Budapestén a szocialista Peidl bukása után József kir. herceg vette át átmenetileg a kormányzást és elismerte Horthy fővezéri kinevezését.

A politikai helyzet egyre zavarosabbá vált. A szegedi Ábrahám-féle kormány tehetetlensége mindinkább elkeserítette a tisztikart. A hosszadalmas tanácskozások útvesztőjéből végül is Horthy Miklós közbelépése állította a nemzeti gondolat táborát a cselekvés útjára. A Fővezér elhatározta, hogy csapatait a még meg nem szállt Dunántúlra vezeti át, ahol a nemzeti hadsereg szervezkedését zavartalanabbul folytathatja. Mialatt egységeit a Dunán már átkelt Benátsky tábornok hadosztálya után útbaindította, ő maga repülőgépen Siófokra érkezett s meglepetésszerűen megjelent az itt állomásozó II. vörös hadtestparancsnokság főhadiszállásán. Erre az útjára csak szárnysegédjét vitte magával. Tekintélyt parancsoló fellépésére a vörös őrség engedelmesen utat nyitott neki. Horthy egyenesen a vörös hadtest vezérkari főnökéhez ment s kijelentette, hogy mint a nemzeti hadsereg fővezére, a vörös hadtestparancsnokságot megszüntetnek tekinteli. Ez a merész „rajtaütés” tette lehetővé, hogy a Dunántúl a nemzeti hadsereg kiegészítő területévé lett. A nyugodt szer-

vező munka utolsó akadályának legyőzése, a román megszálló csapatok további előnyomulásának megállítását is Horthy fővezér tárgyalásainak eredménye volt.

A helyzet így is vígasztalannak látszott. Agyonzaklatott és mindenéből kifosztott lakosságba kellett lelket verni s úgyszólván a semmiből előteremtteni a hadsereg ruházatát, fegyverzetét, felszerelését. A forradalmak visszahatásaként jelentkező gyakori önbíráskodásnak, az elkeseredés vagy bosszú szülte egyéni ítélkezésnek is gátat kellett vetni, hogy a törvényes jogrend mielőbb helyreálljon.

A Fővezér erős kézzel fogott hozzá a rend megteremtéséhez és a szükségletek biztosításához. Fáradhatatlanul tevékenykedett, nemcsak azért, mert mindenki öbénne bízott, őt tartotta az ország megmentésére egyedül alkalmasnak, hanem azért is, mert hivatásában a sors küldetését látta.

1919 november 14-ének éjszakáján a román csapatok elhagyták a fővárost s így a nemzeti hadsereg — Fővezérével az élén — november 16-án bevonulhatott Budapestre. A lakosság örömmujongással fogadta felszabadítóját.

A legnehezebb feladatok csak ezután következtek. A politikai élet az egyéni- és pártérdekek játékszerévé vált s ebben a zűrzavarban ismét Horthy Miklósnak kellett rendet teremtenie. Az ő fáradozásainak eredményeképpen alakult meg az a koncentrációs kormány, melyet az Entente-hatalmak is tárgyalóképesnek ismertek el.

Az újjáépítés első előfeltétele az alkotmányosság alappilléreit életre hívó törvényhozó szerv egybehívása volt. A nemzet az államfő személyének kérdésében — felülemelkedve a pártviszályokon — egyöntetű álláspontot vallott. Az új nemzetgyűlés március elsején tartott ülésében a nemzeti hadsereg fővezérért egyhangú határozattal Magyarország kormányzójává választotta. Ezzel nemcsak halálját róttá

Felvidéki körútja alkalmával beírja nevét egy vendégkönyvbe.

le az országot a bolsevizmus hordáitól megszabadító hadvezér iránt, hanem olyan férfit állított a magyarság élére, aki a válságos időkben egyedüli biztosító volt egységünknek és felemelkedésünknek.

Államfői működésének kezdetén szomorú politikai feladat várta: a trianoni békeparancs elfogadása. A megrabolt, megcsönkített ország elszegényedve, halálos sebekkel, Európa kitagadottjaként állt a népek tengerében s már-már úgy látszott, hogy soha többé nem nyerheti vissza régi erejét és szabadságát. A Kormányzó Úrban azonban eleve élt a hit sorsunk jobbra fordulásában. A nemzeti eszme és keresztény erkölcs jegyében végzett kitartó munka parancsát hirdette mindig és mindenütt. Tudta, hogy a magyarság csak saját erejére támaszkodhatik, de ha egységes és bizni tud önmagában, feltétlenül boldogulni is fog.

Ezeket az elveket igyekezett átültetni környezetébe és a közéletbe. Kezdetől fogva egyetlen iránymutatója a nemzet érdeke volt. Ezt tartotta szem előtt akkor is, amikor IV. Károly két visszatérési kísérlete a királykérdés problémájának kiküszöbölésére készítette. Felismerte és elhárította azt a veszélyt, amelyet ennek a kérdésnek időszerűtlen kiéleződése a lassan önmagára talált magyarság életében felidézhetett volna.

A Kormányzó Ur államfői tisztségével nem tartotta összeegyeztethetőnek, hogy közvetlenül beleszóljon a napi politikába. Ez azonban nem jelentette azt, hogy az ország kül- vagy belpolitikájában bármilyen fontos kormányzati tevékenység megtörténhetett volna az ő tudta és beleegyezése nélkül. Sohasem tűrte a megalkuvás politikáját, ha az abból adódó előnyöket terhelő kötelezettségek az eljövendő magyar nemzedékek számára jelenthetek volna áldozatot. Különösen áll ez a Kisantanttal szemben megnyilvánult felfogása tekintetében.

Nemzetközi kapcsolataink kiépítésében orosz-lánrésze volt az idegen államfőkkel való személyes találkozásainak és Európa-szerzte tiszteletnek, megbecsülésnek örvendő egyénisége varázsának.

A tudomány, a művészetek és a sport pártfogásában és fejlesztésében mindig kezdeményező szerepet vitt. Sok kultúrintézményünk neki köszönheti virágzó létét. Mindezt összevéve, bátran állíthatjuk, hogy az elmúlt huszonöt év alatt politikai, kulturális, vagy gazdasági téren elért eredményeink a legszorosabb kapcsolatban állnak Kormányzó Urunk államfői működésével.

S milyen mintaszerűen viselte közjogi méltóságát, éppen olyan példát mutató családi életének tiszta és nemes légköre.

Mint apa, meghozta a legnagyobb áldozatot, amit gyermekéért aggódó szülő a hazának adhat. De a mélységes fájdalomban sem tört meg, mert tudta, hogy sok-sok fia, a nemzet apraja-nagyja benne látja földi gondviselőjét, vezérét, boldogulásának zálogát s ezért még sokáig szükség van az ő ország-lására.

A magyarság jövőjébe vetett hite ma éppen olyan sziklaszilárd, mint amilyen rendületlenül bízott kezdetől fogva az elszakított területek visszaszerzésében. Ez a hit ma is csodálatos kisugárzású erősítője a nemzet életében, a munka frontján és a harc téren egyaránt.

Államférfiúi és emberi nagyságát most még fel sem tudjuk becsülni. Erre a történelem hivatott. De tudjuk, hogy áldozatos, hősi élete nem lehet hiábavaló, mert bölcs kormányzása alatt a magyarság a fennmaradásáért vívott mostani küzdelemben is harcolja jövője boldogulásának és nagyságának lehetőségeit.

HORTHY MIKLÓS

írta: PARTI JOZSEF törzsőrmester.

Ő az édesapánk, szerető Vezérünk,
Érte a halállal bátran szembe nézünk.
Hetvenhat esztendő meg sem látszik rajta,
Az Isten küldöttje; meghát magyar fajta.
Ősi acél kardja ott villog kezébe',
Hogy vele országát s fajtáját megvédje.
Adja is az Isten, hogy a bő áldása,
Szálljon a fejére és árva hazánkra.
Éltesse sokáig, örömben vígságban,
Tartsa meg számunkra örök boldogságban.

Csendőr diszszázad a Hősök Napján Ujvidéken.

én is itt köztük vagyok.
"János"

Közlekedési szolgálatunk a statisztika tükrében.

Írta: KONTRA KÁLMÁN alezredes.

A motorzaj a ma háborújának kísérő muzsikája, de az uthóni élet is eiképzhetetlen már motor nélkül.

En a mi viszonylatunkban foglalkozom a motorral kapcsolatos kérdésekkel, mint a csendőrségnek egyik fontos szolgálati ügyével.

Mi is megszoktuk már a motort, mint ahogy a jót könnyű megszokni. Nem a kényelemszeretetet vezetett rá bennünket erre, hanem az a gyakorlati haszon, amit csak megismerni kell ahhoz, hogy ne mondhasunk le róla többé. Most tudjuk csak, hogy mennyire nem nélkülözhetjük, amikor nehézségek mutatkoznak utánpótlása körül. A háború természetes velejárójaként az üzemanyagellátás szűkül, a gumi, az alkatrész kevesbedik s a szolgálati feladatok napról-napra sokasodnak. Ezeknek pedig eleget kell tennünk mindenképp.

Lapunk 1942. évi 6. számában beszámoltam a közlekedési csendőrség utolsó két évi eredményeiről, folytatásképpen az első tíz évről szóló összefoglalónak.

Ezuttal szintén bemutatom az utolsó két év — a szemléltetés kedvéért az 1941. évi adatokat is feltüntetve — eredményadatait, hogy az érdeklődők a számok tükrében láthassák ennek a szolgálati ágnak fejlődését. Megértéséhez némi magyarázat is kell, mert enélkül száraz statisztika marad.

A közlekedési csendőrség szolgálatát előző cikkeimben ismertettem már. Egyik cikkben tanulságos sorozatot adtam e szolgálat egyik közérdekű részéről: a közúti közlekedési balesetekről. (L. Cs. L. 1940. évi 24. számát.) Ezt jó elolvasni annak, aki gépjárművön közlekedik, mert sok olyant talál benne, aminek mindig hasznát veheti.

A közlekedési őrsök által feldolgozott közúti balesetek adatait figyelve, azt látjuk, hogy alig van számottevő ingadozás az évek során. 1942. évben 56-tal csökken, majd 1943-ban 88-al emelkedik a számuk. Ennek egyik magyarázata a gépjárműanyag nagymértékű leromlása. A sok rossz gumi, megviselt és gondozatlan futómű, de éppenúgy a légótalmi fénycsökkentő használata s a könnyelmű, felelőtlen vezetők rohanása, no meg a bűfelejtő ital. Ha nem játszanának közre erősen ezek a tényezők, akkor a balesetek számának lényegesen csökkennie kellett volna a gépjármű forgalom látható csökkenésével.

Nyugodtan kérdezhetjük azonban, hogy csökkent-e valóban a gépjármű forgalom, vagy csak átalakult. Véleményem szerint csak átalakult. A polgári forgalom egyik része megszűnt, a másik része csökkent az üzemanyagkorlátozások következtében. Sok polgári járművet vett igénybe a honvédség, természetesen nem azért, hogy ne használja. Jelentős részét teszik ezenkívül a gépjármű forgalomnak szövetségeseink terepszínre festett gépei is. Tehát ha nem is éppen abban a formában, mint békeidőben, a forgalmat alig csökkent mértékben találjuk meg főbb útvonalainkon.

Hogy milyenek a ma közlekedési balesetei, jellemzésül leírok néhányat. A könnyelmű gyorshajítás és az ital jellemzik őket leginkább.

Hosszú útról jön már a kora délelőtti órákban egy — gyártmányra nézve nem a legsikerültebb típusú — kis személygépkocsi. A vezető már csaknem 300 km-t tett meg, ezért felváltja az utasa, aki maga is gyakorlott, de nem eléggé tapasztalt vezető. Teljes gázzal robognak Budapest felé, alig 60 km-re vannak már ide. Ennek is megteszik felét, amikor egy dombos részhez érnek, egy „számárhát” elé. Ez az úton keresztül vonuló dombháttal, amely mögé csak akkor láthat a vezető, ha már majdnem a tetejére ér. Nagy iramban (kb. 90 km/h. sebességgel) fut a kis kocsi fel a dombra, amikor a dombháton az út közepén hirtelen feltűnik egy nagy katonai tehergépkocsi. Pillanatnyilag úgy látszik, hogy az egész utat elfoglalja. Ez arra készíti a személygépkocsi vezetőjét, hogy hirtelen fékezze kocsiját. Ez ellen a rohánkozó kocsi tiltakozik, megindog és belendül az útpálya balközepére. A tehergépkocsi ott derékban kapja s a többi már tudjuk.

Milyen egyszerűnek látszik így az egész eset, amikor már felfedtem a baleset okát. Bezzeg ott a helyszínen, ahol csak egy-két kusza nyom és véres roncok maradnak s nincs a lényeghez hozzázólni tudó tanu, ott igenis komoly szakfeladat megállapítani a baleset okát és visszavezetni a történeteket.

Vonjuk le ebből az esetből is a tanulságokat. Ha a vezető be nem látható útrészhez ér, a balesetet csak úgy tudja biztosan elkerülni, ha a legkellemetlenebb akadállyal is számol s annak legyőzésére állítja be idegeit. Nem szabad tehát váratlanul érnie az előbukkanó akadálnak, mert akkor a legtöbb esetben kapkodni fog, ami ritkán vezet jóra — különösen ha nagy sebességgel vezet. Emellett szorosan tartania kell a hajtási irányt, mert enélkül nemcsak ő jön zavarba, de más is abba hoz.

Egy másik eset: a vezető a sikos úton a forduló előtt a sebességet nem csökkentette, a külső ívben vette a fordulót, az utasokat szállító tehergépkocsit nem tudta egyenesbe hozni, az megingott, majd az egyik sáros útpadkán megcsúszott, orrával az ellenkező oldali árok külső falának vágódott és átfordulva felborult. Lélegzetelállító pillanatok. Négy halott, több súlyos és könnyű sebesült.

Ok: könnyelmű sebeshajítás és reggelire fél deci pálinka.

Út- és vasútkeresztezéskor gyakori az „S”-kanyar. Miatta a sorompót csak későn lehet észrevenni, így rendes viszonyok között is sok bajt okoznak az ilyen egy szintben keresztezések. Ma, a légótalmi fénycsökkentő-berendezések vagy rejtőfény-szórók (csak vízszintes alá vetíthetnek visszavert fényt) világításánál nem esik a fény a sorompók jelzésére szolgáló fényvisszaverő üvegtestekre („macskaszem”), így azok nem is villóznak, csak az utolsó pillanatban, amikor már rendszerint recseg a kocsi is, meg a sorompó is.

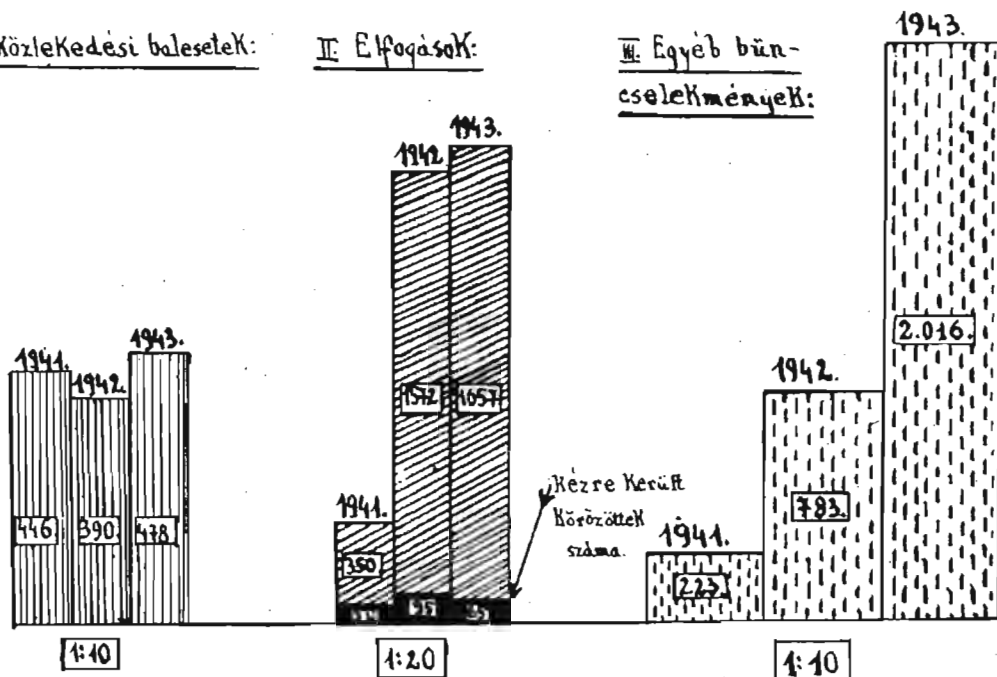
A vezető vészfékezést alkalmaz s ha sikerül, megáll a síneken. A többi azután elintézi a vonat, amely nem tud megállni, még ha észrevette is a mozdonyvezető a bajt.

A közlekedési örsök utolsó három évi tevékenysége.

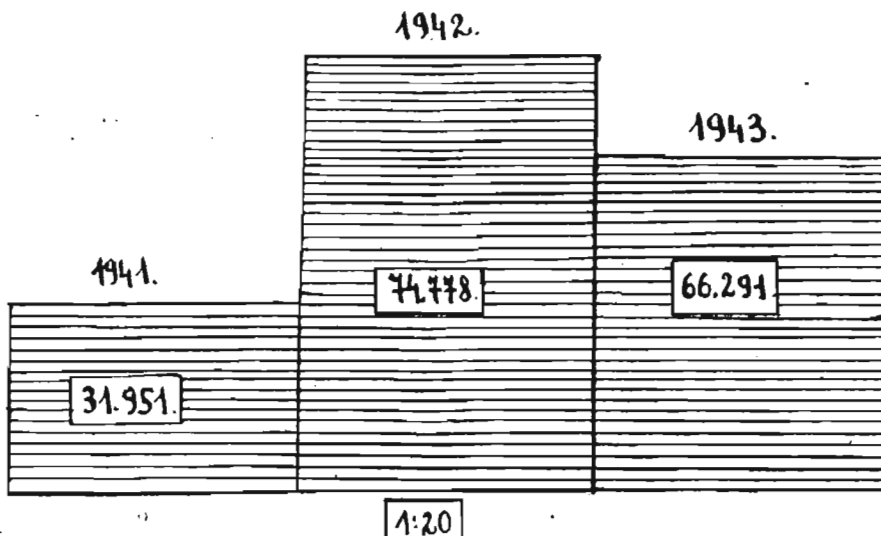
I. Közlekedési balesetek:

II. Elfogások:

III. Egyéb büncselekmények:

IV. Közlekedési kihágások:

Igen sok mostanában az ilyen baleset, mert sok az útvonalal ismeretlen vezető és kevés a gondosság.

Sok ilyen esetet tudnék felsorolni, mert — sajnos — van bőven. Valamennyi arra figyelmeztet, hogy a gépjárművel visszaélni büntetlenül nem lehet. Ma, amikor utaink nagyrésze napról-napra romlik, amikor lépten-nyomon találkozhatunk másokkal mit sem törődő, száguldozó gépjárművezetőkkel, amikor rossz gumijaink miatt állandóan velünk utazik a megnövekedett balesetveszély, inteni kell mindenkit, aki gépjárművön közlekedik, az eddiginél is nagyobb gondosságra. A más élete éppen olyan fontos, mint a vezetőé. Sőt!

Meg kell állanunk a ma különösen fontos idegenellenőrzés kérdésénél is, mely elválaszthatatlan a közlekedés kérdésével. Az utak és utazás biztonsága alig hagyott már kívánnivalót maga után az utolsó években. Ha fordult is elő törvénytörés, ha fel is bukkantak gyanus egyének, ez többnyire mellékutakon volt, ahol nagyobb biztonságban tudták magukat a rosszszándékú emberek. Ennek dacára az ellenőrzés igen fontos volt mindenkor a főbb útvonalainkon, a közlekedés főútjain. A tapasztalás azt mutatja, hogy a csendőr elől bujkálók is szívesen veszik igénybe a főbb útvonalakat, talán arra számítva, hogy annak forgalmában jobban sikerül elvegyülniük.

Ezeket az embereket — sokszor a nyomozási segédletekben is szereplő egyéneket — kell a járőröknek kiemelniük a közlekedők sorából.

A háború ötödik évében nemcsak a megszokott bűnözőkkel kell számolnunk, hanem olyan nemzetközi csavargókkal és banditákkal is, amilyenekkel eddig alig volt dolgunk. Katona- és hadifogollyökevények, ellenségeink bérencei, hazátlan, mindenre elszánt gonosztevők, partizánok, szabotőrök vannak ezek között.

Ilyen viszonyok között kétségtelenül egyik legfontosabb közbiztonsági tevékenysége az utakat portyázó közlekedési járőröknek is az idegenellenőrzés. A mellékutakon hamarabb feltűnnek a gyanus alakok és könnyebb is a kézrekerítésük, mert ott nincsenek úgy hozzászokva az idegenekhez, mint a főutak mentén. A mellékutakat megtisztítják az ott portyázó és lest tartó gyalogos- és lovasjárőrök. A motoros közlekedésre szolgáló útvonalaknak ebből a szempontból elsősorban a közlekedési járőröknek kell lenniük.

Amint a számadatok mutatják, a közlekedési csendőrök megértették az idők szavát. Az e téren felmutatott tevékenység 1942. évben az előző évének majdnem ötszörösére ugrott fel és 1943-ban még tovább emelkedett.

Érdekes, hogy a nyomozókutcs alapján elfogottak száma az utolsó esztendőben meglehetősen tekintélyes visszaesést mutat. Ennek okát kutatva több őrsparancsnokom azt jelentette, hogy a rövid múltúak már kerülnek azokat az útvonalakat, amelyeken közlekedési járőrök portyáznak. Több elfogott is úgy nyilatkozott, hogy figyelmeztették a „haverok”, ne menjen arra, mert ott „lebuktatják a kis tollasok”. Ezt az okot támasztja alá az a körülmény is, hogy

az egyik új közlekedési őrs működésének első esztendőjében igen szép eredményt ért el az idegenellenőrzés terén. A következő évben ugyanaz a parancsnok ugyanazokkal a járőrvezetőkkel már alig tudott valami eredményt elérni. Hamar neszét vették a veszélynek, mert a bűnözőknek jó a hírszolgálat.

Az idegenellenőrzés köréből ismertetek egy érdekes és tanulságos esetet. Egyik beton utunkon portyázó közlekedési járőrünknek feltűnt egy ember, aki az árokparton újságot olvasott. Egyszerű, helyes okoskodás, hogy rendes ember nem szokott a kátárban, az árokparton újságot olvasni. A járőr hirtelen megáll az illető mellett, kezdődik az igazoltatás. Előkerül a nyomozókutcs, az ember nincs benne. Hamis nevet mondott. Forgatják, kérdeztetik, meséje egész valószínűen hangzik, de igazolványa nincsen. A járőr érzi, hogy nem tiszta az ügy. Az újabb kérdésekre ugyanazokat az adatokat ismétli meg. A járőr nem nyugszik, őrizetbe veszi, irány a legközelebbi őrs, ahol alapos igazoltatása megtörténhetik.

Beérnek az őrsre. A járőrtárs a csukott folyosón őrszi az embert, a járőrvezető az őrsparancsnoknak jelenti az esetet. Rövid idő múlva kiszól a járőrvezető, hogy jöjjenek be az irodába.

Ebben a pillanatban az idegen ember hirtelen kést ránt ki a zsebéből. A járőrtárs ráugrik, hogy lefogja, de már nem tudja megakadályozni, hogy az ember a saját mellébe ne szúrjon.

Elsősegélynyújtáshoz a folyosón levő padra fektették s ahogy ruháját kibontották, belső zsebéből kiesett a munkakönyve. Amíg az orvos ellátja, a járőr utána néz a munkakönyv adatai alapján s megállapítja, hogy ötszörösen körözik. Kórházba szállították, ahonnan már másnap kiadták a járőrnek nyomozásra.

Az illető elmondta, hogy azért kapta elő az újságot és ült vele az árok partjára, mert arra számított, hogy természetes viselkedésével eltereli magáról a gyanút. Éppen ebben tévedett! Minden adatát helyesen mondta be a neve kivételével, mert már Budapesten figyelmeztették a „haverok”, hogy többször is kérdezik a csendőrök az adatokat, így nem tanácsos hazudni, mert zavarba jöhet.

Félelmében kísérte meg az öngyilkosságot, mert látta, hogy a csendőrök rájöttek kitérére.

Van azonban más tanulsága is az esetnek. Ha a járőr él a Szut. biztosította jogaival és mindjárt az őrizetbevétel után átkutatja az ember ruháit, azonnal kezébe kerül a munkakönyv, megállapíthatja személyazonosságát s látta volna, hogy el kell fognia. Mennyivel egyszerűbb, jobb és szebb lett volna az eset.

Az itt ismertetett esetben a véletlen játszotta a főszerepet.

Egyik járőr egy községet elhagyva látta, hogy előtte egy munkás ember halad kerékpáron. Elkezdte az illetőt s kis távolságra megállt előtte az út szélén. A járőr kiszállt, szemügyre vette a közlekedőt, mire az leszállt gépéről, odalépett a járőrhöz azzal, hogy: „Fogjanak el az urak, úgyis tudom, hogy engem keresnek. Én öltem meg X-nét”. A már harma-

díj napja szökésben levő hatvani rablógyilkos volt. Ez valóban befutott a járőr karjaiba.

A háborús közellátás élőködői megteremtették a „fekete piac”-ot. A pénzsóvár kapzsiság sok termelőt és alkalmi kereskedőt, sőt élelmiszeriparost is magával ragadott, nem szólva a fogyasztó közönségnek arról a rétegéről, amely a fekete piacot fenntartja. Vannak, akiknek semmi sem drága, csak nekik legyen bőségesen s lehetőleg másnak ne jusson, hogy ezzel is elégedetlenséget keltsenek.

A vonatokon és hajókon kevésbé tanácsos a „fekete” anyag szállítása, mert vagy nem veszik fel a megfelelő irások nélkül, vagy az ellenőrzés áldozatává esik az egész sötét vállalkozás. Marad a közúti szállítás, ahol jobban el lehet tenni, mint a nyilvános szállításmódszerekön. Persze először a mellékuak jönnek figyelembe, ahol ritkább az ellenőrzés. Nem kerülhetik azonban a főútvonalakat sem, ahol azután a közlekedési járőrökkel akad gyakran számadásuk. Egy-egy jobb fogásnál egészen jól jár egyik-másik köztség közellátása, mely a romlandó árut hatóságilag gyorsan szétméri.

Azért foglalkoztam elsősorban a közellátási bűncselekményekkel, mert bár a hosszú háború következményeként másféle bűnözés is gyakrabban üti fel a fejét a közutakon, kétségtelen, hogy a közellátás elleni bűncselekmények adják az „egyéb” bűntetendő cselekmények zömét a közlekedési csendőröknek.

Ezzel is magyarázható az az óriási arányú fejlődés, amit a statisztika e téren mutat eltekintve attól, hogy a közlekedési csendőrök feladataik szaporodásaival mindinkább kiveszik részüket az általános közbiztonsági feladatokból is.

Hogy mire képesek az emberek haszonlesésből, arra álljon itt egy nemrég megtörtént eset.

A közlekedési járőr alkonyat előtt álló-figyelő szolgálatot kezdett egy útkeresztezésnél. Nem messze a helytől éles útkanyar van s abban útszéli csárda. A csárda elől kocsiról (közben kis domboeska van) már oda lehet látni az útkeresztezésre. Egy kétlovas kocsi ért két emberrel a csárda elé, akik valószínűleg meglátták a járőr egyik tagját, mert megálltak a csárdánál. Rövid tanácskozás után az egyik, aki a közeli múltban már szolgálati ismeretséget kötött egy közlekedési járőrrel, elindult felderíteni a járőr szándékát, tudniillik, hogy az merre fogja folytatni az útját. Gyalog oda ment a járőrtárhoz és érdeklődött, hogy hol kaphatná meg a bicikliját, ami a múlt alkalommal bűnjelként szerepelt. Közben szemügyre vette a járőr gépkocsiját is, de attól nem lett okosabb, mert az háttal úgy volt beállítva az egyik mellékútra, hogy onnan akármerre indulhatott.

A jegény elkészült, miután látta, hogy a szűkszavú járőrtárstól nem tudhatja meg, ami őket közlekedési érdekelné. Visszaszent társához s vártak. Kb. félóra múlva elindultak a kocsival, gondolva, hogy a járőr már biztosan elment. Az újabb felderítést a feltűnés elkerülése miatt már nem tartották tanácsosnak. A járőr már indulóban volt, a kocsizörgésre azonban a járőrvezető kilépett az útra

és „Állj!”-t intett a kocsinak. Erre a kocsi megcsapkodta lovait és vágóban behajtott az éppen jobbkézre eső homokos dűlőútra, amelynek egyik oldalán akár erdőcskék tarkították a szántóföldeket.

A járőr is kocsiba ugrott s a menekülők után hajtott a dűlőúton. Amikor a kocsin ülők látták, hogy a járőr üldözi őket, az egyik akácok mögül, ahová félreálltak kocsijukkal, tovább menekültek az úton vágásban. Pár perc alatt a járőr egészen közelükbe ért, erre a földeken keresztül kezdtek menekülni. A járőr kiugrott a gépkocsiból és mint-hogy a jv. ismételt erőlyes és fegyverhasználat fenyvegető felszólítására sem álltak meg, tüzet vezényelt a menekülő gyanús egyénekre. A járőr gyalog nem üldözhetette a kocsin menekülőket, akik eltűntek az alkonyatban.

A járőr még az este folyamán megállapította a két menekülő kilétét, az éj folyamán kére is kerültek s kiderült, hogy egy 60 kg-os sertést szállítottak „feketén”. Az egyik lövés az egyik menekülő nagy lábujját vitte el.

Jellemző, hogy mire képesek egyesek olyan csekély anyagi előnyért, amit egy sovány disznó fekete üzletén kereshettek volna.

A közlekedési kihágások üldözése mindenkor igen fontos volt s az lesz ezután is. A túlzásoktól azonban ezen a téren is tartózkodni kell, mert nem lehet célunk a rendőrhatalóságot olyan tömegű feljelentéssel e'árasztani, amelyet az elévülési határidőn belül feldolgozni — a fontosabb és sürgősebb teendők miatt — nem tud. A megtorlás nélkül maradt feljelentések a rendőri tekintélynek sem használnak.

Ezért különösen ma, mikor a hatóságok rendkívüli módon igénybe vannak véve, alaposan meg kell fontolni; hogy az ügy érdekében mikor éljünk feljelentéssel s mikor csak figyelmeztetéssel.

Küönbséget kell tenni egyelőre a közlekedési kihágások között és pedig aszerint, hogy baleset előidézésére alkalmas-e a ténykedés, vagy mulasztás, avagy csak kisebb horderejű rendszegésről van szó. A balesetveszélyt magukban hordó kihágásokat most is fel kell jelenteni minden olyan esetben, amikor befejezett kihágás esete forog fenn, tehát a Szut. értelmében figyelmeztetésnek többé nem lehet le'ye. A többi kihágás esetén lehetőleg figyelmeztetéssel kell élni, ha csak rossz indulattal, vagy ismétlődéssel nem állunk szemben.

A közlekedési őrsők eljárásukban szemelőt tartják már ezt a kívánalmat s ezt tükrözik részben a statisztika adatai is. Ezeket kellett hozzáfűznöm a statisztika adataihoz, hogy megmutassam a bajtársaknak a bennük rejlő tanulságot.

Még a XVI. századból származott az a szabály, hogy valamely becsatlenséget elkövető katonának, mielőtt kilökték a hadseregből, az arcára szégyenbéllyeget sütöttek, az ezred kötelékéből pedig a hóhér korbácsolta ki. Ha a bűnös megtért, a rehabilitálás jeléül a zászlót meglobogtatták feje fölött. Ezt az eljárást csak a XIX. század elején törölték a katonai szabályok közül.

Hősi halált haltak

Csabirka István főtörzsrőrmester és Remeczki Lajos prbcső. övezetű
1944 május 6-án, partizánokkal vívott harcban.

Tiszteltünk dicső emlékük előtt!

A néma nyomozás köréből.

Közlő: A m. kir. csendőrség hírközpontja.

(2. folytatás.)

A törökszentmiklósi őrs járőre 1943 május 11-én megjelent a hírközpont nyilvántartó helyiségében és közölte az egyik nyilvántartó bajtársal, hogy családi ügyben nyomoz. A tettes kiléte ezideig ismeretlen s ezért szeretné az esetet a Nyomozati Írtésítőben közzététni. Erre a nyilvántartó bajtárs a járőrnek a következő szavakkal válaszolt: „Menjenek csak a legbelső helyiségbe, majd ott megmondják, ki lehet a csaló!”

A járőr tréfának vette a dolgot, de azért csak betért abba a helyiségbe, hol a nyilvántartást kiértékelő alcsoport dolgozik s az ottani bajtársak érdeklődésére ezeket adta elő:

A törökszentmiklósi községben 1943 április 6-án a községbeli fűszerkereskedőknél megjelent egy 40 év körüli, magát dr. Fehér közellátási főellenőrnek nevező egyén azzal, hogy az árucikkek árát fogja ellenőrizni. Ugyanekkor az árjegyzékeken feltüntetett árakat kezdte helyesbiteni. Közben az illető közölte a kereskedőkkel, hogy ha az árucikkek áráról állandóan tájékozást akarnak szerezni, továbbá a hatóságokkal a kellemetlenségeket el akárik kerülni, akkor rendeljék meg az ő útján a „Közellátási Közlönyt”, aminek az évi előfizetési ára 15 pengő.

A kereskedők az ajánlatot elfogadták és a közlőnt megrendelték, amiért előlegként 15 pengőt fizettek. a közlőnt azonban a mai napig sem kapták meg.

A járőr a gyanúsított kilétére a bentírtakon kívül még annyit tudott mondani, hogy az kb. 150—160 cm. magas, sovány arcú, nyírott bajuszú. Ruházata: barna kalap, melyen disznósértét, hord, kockás szürke sport kabát, szürke térdnadrág és barna cipő.

A nyilvántartást kiértékelő alcsoport a járőr által közölt adatok alapján a nyilvántartás anyagában megállapította, hogy hasonló módon (Közellátási Közlönyre előfizetők gyűjtésével) Kockás Elek* budapesti fűszerkereskedő követett el csalásokat.

Amíg a járőr Kockás Elek személyi adatait jegyezte, addig a kiértékelő csoport nevezett multja iránt kutatott s a csendőrség összekötő tisztje útján megállapította azt is, hogy Kockást a budapesti főkapitányság 1943 május 10-én elfogta és jelenleg is a főkapitányság őrzetében van.

A járőrnek sikerült is 30 perc alatt a tettest megtalálni és személyében 11 egyén sérelmére történt családi esetet kideríteni.

Ennél az esetről az összefüggések kutatására jó adatot szolgáltatott a törökszentmiklósi őrs járőre azzal, hogy megnevezte a csalások elkövetési módját, a gyanúsított némi személyleírását és ruházatát.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

A Kormányzó Úr Öfömlétsága adományozni méltóztatott a Magyar Bronz Erdemérmét — Szabó Imre II. őrmesternek (VIII. ker.), kiváló szolgálati teljesítményeiért.

Ezek alapján sikerült nemcsak a tettes kilétét, hanem annak tartózkodási helyét is megállapítani.

Nagy hátrányt jelent a nyomozás szempontjából és sokszor az eredménytelenség okozója, ha a sértett későn tesz panaszt. A nyilvántartás azonban ilyenkor is jó szolgálatot tehet.

Ezt bizonyítja az alábbi 3 családi eset, melyek beilleszkedtek Kockás Elek bűnlajstromába.

A tiszalöki őrs 1943 május 31-én jelentette, hogy Tiszalök községben 1943 február 16—17-én a fűszerkereskedőknél megjelent egy 26—28 év körüli, vékony, sovány termetű, szőke hajú, szürke háromnegyedes kabátot, szürke pantallót, sport sapkát és sárga félcipőt viselő egyén, aki magát közellátási ellenőrző tisztviselőnek mondotta. A kereskedőkkel közölte, hogy miután az árucikkék árai gyakran változnak — továbbá, hogy a hatóságokkal a kellemetlenséget elkerüljék — rendeljék meg az ő útján a „Közellátási Közlöny”-t.

A kereskedők a közlőnyt megrendelték és előlegként 10 pengőt fizettek.

Az őrs a tettes kilétének megállapítását, illetve nyomozatát kérte.

Ugyanezeket az adatokat jelentette a feledi és a balmazújvárosi őrs is. A feljelentést mindenütt nagy késedelemmel tették meg a sértettek. A hírközpont mégis rá tudott mutatni a tettesre, mert az őrsök az ismert adatokat mind bejelentették.

A foglalkozás és iparág bejelentése alapján is nagy segítséget nyújthat a hírközpont a hozzáférhető őrsöknek.

Nyomozati bejelentéseinkben — ha a gyanúsított egyén összes személyadatait nem is sikerül megállapítani — a megállapított adatokat mindig tárgyaljuk (így a foglalkozást is), mert a nyilvántartók munkáját csak így tehetjük eredményessé.

Lássuk errenézve az alábbi esetet:

Sodics Mária sárvári lakos, háztartási alkalmazott 1943 február 28-án a sárvári őrsön jelentette, hogy február 24-én Budapesten a Keleti pályaudva-

ron megismerkedett egy magát Veres Andrásnak nevező 25 év körüli fiatalemberrel. Barátság alakult ki közöttük, mire az illető fiatalembernek megengedte, hogy vele együtt Sávára utazzék. Hozzáértőzőinak mint jó ismerősét mutatta be. Két nap múlva, vagyis február 26-án az éjjeli vonattal Sáváról visszautaztak együtt Budapestre. Sodics Mária Sáváról magával hozta 60×70 cm. nagyságú bőröndjét, tele rakva 500 pengőt érő női ruhaneművel. Megérkezésük után Budapesten azonnal fürdőbe mentek. Míg a leány fürdött, az udvarló a ruhával telt és felügyeletére bízott bőröndjét ellopta és ismeretlen helyre megszökött.

Másnap, február 27-én a még akkor mindig ismeretlen udvarló a leány szüleihez utazott Sávára és azzal az ürüggyel, hogy leányuknak a még visszamaradt ruhaneműekre is szüksége van — amelyek elvitelével őt bízta meg — 2 darab kézibőröndöt ruhaneművel együtt a szülőktől 300 P értékben kicstalt és Budapest felé elutazott.

A sértett nő panaszában előadta, hogy gyanúsított 175—180 cm. magas, barna hullámos, oldalt fésült haját viselt. Ruházata: szürke kiskabát, szürke nagyobb kabát bársony gallérral, fekete félcipő. Beszélgetésük során gyanúsított asztalossegédnek mondta magát, a többi adat ismeretlen volt.

A hiányos személyadatokkal a sárvári őrs gyanúsított nyomozását kérte.

A hírközpont kiértékelő alcsoportja a nyilvánvalóan szereplő azonos nevek között azt igyekezett megállapítani, hogy van-e ott nyilvántartva olyan Veres András nevű egyén, akinek életkora a gyanúsítottéhoz hasonló és foglalkozása asztalos.

A kutatás eredménnyel járt. Megállapították, hogy a tokod-altárói őrs lopás bűntette miatt nyomoztat egy Veres András nevű egyént, aki 1921 december 6-án született Ráckevén, ráckevői illetőségű csavargó. Ez az egyén a tokod-altárói őrs nyomozati jelentése szerint 5 évig az esztergomi Szalézi papnövelde hallgatója volt, majd onnan kilépett és asztalos ipart tanult. Személyleírása és viselt ruházata hasonló volt a sárvári lopás és csalás gyanúsítottjával.

A megállapított adatokról a hírközpont március 9-én a sárvári őrsöt további nyomozás céljából a valószínű tettes pontos személyi és származási adatainak közlésével értesítette. Az őrs válaszüzenetében már jelentette, hogy a hírközpont által közölt gyanúsított teljesen azonos Sodics Mária sérelmére történt lopás és csalás tettesével. Sértett nő és szülei is ekkor már elmondták, hogy a gyanúsított nekik is elbeszélte, hogy Esztergomban papnövelde volt, de kilépett és asztalos mesterséget tanult.

Ezek után a tettes már teljes személyadatokkal volt nmozható a Nyomozati Értesítőben.

Veres András 1943 március 20-án került kézre. A tokod-altárói őrs fogta el Esztergomban. A Sodics Mária sérelmére történt lopás és csalás elkövetését is beismerte.

Tanulság: a leírt esetben az eredmény annak volt köszönhető, hogy mind a tokod-altárói, mind a sárvári őrs a gyanúsított foglalkozását is — helyesen — bejelentette a hírközpontnak, sőt még az ipar holszerzésére és egyéb adatokra is kitértek. Ezeknek az adatoknak bejelentése nélkül a nyilván-

tartásban szereplő sok Veres András közül a foglalkozási ág ismerete nélkül nem lehetett volna a tettest kiválasztani.

Jelentsünk a hírközpontnak minden tudomásunkra jutott adatot. Látjuk, hogy megéri a fáradságot.

A bűnjelek részletes leírása is sokszor eredményt hoz.

Lássuk errenézve a következő esetet:

A budapesti rendőrfőkapitányság 1940 szeptember 10-én a csendőrség összekötő tisztje útján a hírközpontot arról értesítette, hogy lopás miatt letartóztatásba helyezte Molnár Emil 1920 január 7. és Molnár Pál 1918 január 21-én Miskolcon született és odaváló (Sárosi Kálmán-u. 30. szám alatti) lakosokat.

Nevezettek birtokában egy kékes színű tokban 1 aranyank látszó ceruza- és töltőtollkészlet, 2 lánc, 2 jubileumi kereszt, 1 miniatűr vitézi jelvény, többféle arany- és ezüstékszer, többféle ruhanemű és egyéb használati tárgyakat találtak, amelyeknek származását igazolni nem tudták.

A két Molnár testvérnél talált tárgyak egy kopott barna nemezkofterben, egy fehér vessző kosárban és egy fekete kezibőrdömbben voltak elhelyezve és nagyobb értéket képviseltek. A tárgyakról a főkapitányság a hírközpontnak részletes leírást küldött.

Gyanúsítottak előállításuk alkalmával azt adták elő, hogy a náluk talált tárgyakat a Kerepestúton a Keleti pályaudvarról kifelé haladó egyik lovaskocsiról lopták. A főkapitányság azonban annak a nézetének adott kifejezést, hogy mivel ilyen lopási ügyben feljelentés a főkapitánysághoz abban az időben nem érkezett, feltehető, hogy a tárgyak vidéken elkövetett lopásokból származnak.

A főkapitányság kérte a hírközpontot, hogy az őrizetbe vett tárgyak származásának megállapítása végett az intézkedést tegye meg. Jelezte, hogy az illetőket 1940 július 16-án bűnjelekkel együtt a budapesti kir. ügyészségnek adta át. A bűnjelek ott megtekinthetők.

A hírközpont kiértékelő alcsoportja az azidőben előfordult kiderítetlen ékszerlopási esetekre vonatkozó nyomozati bejelentéseket tüzetesen átböngészte abból a célból, hogy azok valamelyikében található-e olyan leírású ellopott tárgyak, amelyek a főkapitányság átiratában szereplő, őrizetbe vett tárgyakhoz hasonlóak.

Megállapította, hogy azonos leírású tárgyakat ismeretlen tettesek 1940 július 1—9. közötti időben G. P. miskolci lakos lakásából betörés útján loptak el, összesen 5000 P értékben.

A megállapított adatokról a hírközpont 1940 szeptember 12-én a miskolci rendőrkapitányságot nyomozás végett értesítette azzal, hogy gyanúsítottakat a budapesti rendőrfőkapitányság 1940 július 16-án bűnjelekkel együtt a budapesti kir. ügyészségnek adta át, ahol a tárgyak megtekinthetők.

A miskolci rendőrkapitányság 1940 október 2-án kelt értesítésében a hírközponttal közölte, hogy a hírközpont nyomozati megkeresésében közölt Molnár Emil és Molnár Pál személyében G. P. sérelmére elkövetett betöréses lopás kiderült, az ellopott ingóságok is megkerültek.

Ugyanakkor a miskolci rendőrkapitányság az értesítésben köszönetét fejezte ki a hírközpontnak az eredményes közreműködéséért, mert a hírközpont által küldött nyomozati megkeresés folytán nemcsak G. P. sérelmére elkövetett lopásból származó tárgyak kerültek meg, hanem kiderült ugyanazon tettesek által Miskolcon elkövetett más betörés is.

Ebben az esetben az ellopott bűnjelek részletes leírása vezetett eredményre. Ezért nyomozó járőreink a panaszfelvételek alkalmával helyezzenek nagy súlyt az ellopott tárgyak részletes leírására. Késztessük gondolkodásra a sértetteket, hogy azok a legjobb emlékezésük szerint mondják be az ellopott tárgyakat. Mi pedig írjuk le és teljes egészében jelentsük azt be a hírközpontnak. Sok esetben megszerzés ennek az eredménye.

(Folytatjuk.)

EMCÉKEZZÜNK!

Hütter Ede kápolnásnyéki őrsbeli csendőrt 1886 június 15-én a pázmándi határban egy orvvadász agyonlőtte.

Szabó József keceli őrsbeli alörmestert zavargók megfélemezése alkalmával egy többszörös katonaszökevény Kecelen 1919 június 15-én agyonlőtte.

Wittmann Ágoston esztergomi őrsbeli csendőr címz. örmester az oroszokkal Kosmierzyn mellett vívott ütközetben 1915 június 17-én elesett.

Csécsei Károly alsódabasi őrsbeli csendőr címz. örmester az oroszokkal Stari-Huziejownál vívott ütközetben kapott sebében 1915 június 18-án Munkácsen meghalt.

Szirák István felsőodori őrsbeli csendőr az orosz harctéren szerzett betegségében 1915 június 19-én Stary-Samborban meghalt.

Galgóczi György nagymarosi őrsbeli csendőrt vasút-biztosító szolgálatban 1910 június 22-én a nagymarosi vasútállomáson egy vonat halálragázolta.

Varga Dávid hosszafalusi őrsbeli csendőr címz. örmester a lucki csatában kapott sebében 1916 június 23-án Vladimir-Volinszkban meghalt.

Rác György nagyperkátai őrsbeli őrsvezető címz. örmester 1916 június 24-én komitácsi-üldözés közben Szerbiában Makovnik mellett elesett.

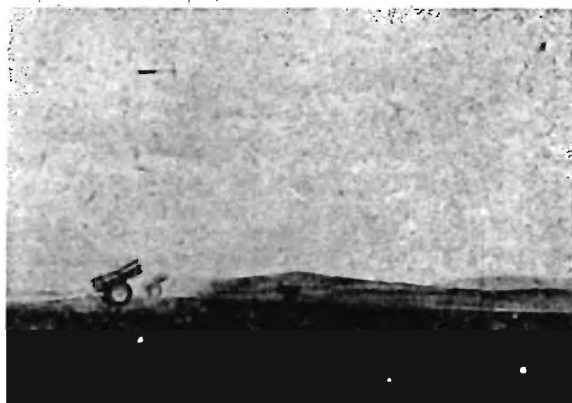
Simon László divécsi őrsbeli csendőr címz. örmester a harctéren szerzett betegségében 1916 június 25-én Montenegróban meghalt.

Bakonyi András járásörmester, paksi járás- és őrsparancsnokot és Csala Bálint paksi őrsbeli alörmestert, ellenforradalmi tevékenységük miatt vörös terroristák Pakson 1919 június 26-án meggyilkolták.

Büdi Ferenc tetétleni őrsbeli csendőr orosz gránát által felgyújtott házában szenvedett égési sebeiben 1915 június 28-án Tarnoban meghalt.

Dékány Benedek járásörmester, ráckevei járás- és őrsparancsnokot ellenforradalmi tevékenysége miatt vörös terroristák Ráckevén 1919 június 29-én meggyilkolták.

Honvédeink a szovjet harctéren.

Német bajtársaink harcaiból.

Ahol már csak az ember tart ki.

Zsákmányolt angol páncélossal előnyomuló német katonák.

Csendőrök külföldi útja.

A budapesti Keleti pályaudvar üvegtető csarnokában indulásra előállt vonatszerelvények között a megszokottnál is nagyobb a sürgés-forgás. A bécsi sebesvonat német katonákkal megtelt kocsisora mellett törünk utat a tömegben. Az egyik kocsiablakból két magyar csendőr hajol ki. Itt és a szomszédos fülkékben acélisakkal, málhával, csendőrségi hátibőröndökkel vannak tele a csomagtartók. Ebben a kocsi részben biztosított helyet a német pályaudvari kirendeltség annak a 30 magyar csendőr tiszthelyettesnek, akik Forrás Ernő hadnagy vezetésével a német *Chef der Ordnungspolizei* meghívására, mint a baráti német birodalom vendégei június első vasárnapján útra kelnek, hogy résztvegyenek a „*Polizei Waffenschule III.*”-nál kezdődő többhetes különleges tanfolyamon. A tanfolyamot valahol az Atlanti falnál, az egyik megszállt nyugati állam nagyvárosában tartják.

Ez a két csendőrmester itt, a kocsiablakban társai jövetelét várja. Ők a málfaszállítmánnyal előresiettek, hogy a berakodást idejekorán elvégezhessék. A vonat fél 15 órakor indul s most csak fél 14-et mutat az állomás villanyórája. Még van elég idő.

— Boldogok vagyunk — jelenti az egyik csendőr kérdésünkre —, hogy részesei lehetünk olyan élményeknek, amelyekről eddig csak elbeszélésekből vagy leírásokból tudtunk.

Mikor megemlíjtük, hogy az invázió esetleg éppen ott éri őket, csillogó szemmel így felel:

— Bár úgy volna! Ennek nagyon örülnénk! (Éppen így is történt!)

Beszélgetés közben észrevesszük, hogy távolabb a pályaudvar bejáratí részénél a közönségnek valami ritka látványban lehet része. Még a vonatokhoz siető utasok is megállnak: a tömeg helyet enged az érkező csendőr szakasznak. Diszkrétzetben, feszes zártrendben közelednek. Valamennyi szép szál, kisportolt

testű csendőr, látszik mozgásukon, lépésükön, hogy minden izmuknak urai. Felszerelésük, ruházatuk — kakastollas kalapjuktól kezdve nyári csizmájuk hegyéig — mintaszerűen egyöntetű és gondozott. Tekintetükben büszkeség és öröm. A pályaudvar nyüzsgő sokasága néhány percre megcsendesedik, néz, gyönyörködik a nem mindennapi képben.

A szakasz parancsnoka, Forrás Ernő hadnagy a kijelölt vasúti kocsi közelébe érve, „*Alj!*”-t vezényel. A 30 láb olyan erővel zárkózik, hogy szinte megremeg belé a hatalmas üvegcsarnok. A bécsi vonat német katona utasai az ablakokból bámulják csendőreinket s nem fukarkodnak az elismerő szavakkal.

A szakaszparancsnok „*Balra át!*”, „*Pihenj!*” vezényszavai után útiokmányok szétosztása következik. A szállítmány névjegyzékén az alábbi neveket találjuk.

Baranyai Béla v. törm. (Makó), Bánfal Gyula őrm. (Kaposvár), Bódi Gábor cső. (Lenti), Cserhalmi Sándor őrm. (Debrecen), Dési József őrm. (Győr), Gulyás Márton törm. (Akasztatína), Honos István őrm. (Salgótarján), Horváth Béla őrm. (Ujvidék), Ignác Ferenc v. törm. (Zilah), Köszörüs János őrm. (Zombor), Martonvári István őrm. (Szekszárd), Mátyus Kálmán cső. (Galánta), Nagy Pál IV. főtörm. (Főherceglak), Németh István VI. főtörm. (Szombathely), Osztóányi János v. törm. (Nagyvárad), Peng Ferenc őrm. (Bánffyhyunad), Pusztai István lov. őrm. (Kiskunhalas), Révész Gábor őrm. (Erdőszentgyörgy), vitéz Séllei Antal őrm. (Tata), Szabó László őrm. (Galánta), Szemes Lajos őrm. (Galánta), Szoboszlai István főtörm. (Szombathely), Szőnyi János őrm. (Budapest), Takács János V. törm. (Ujvidék), Takács Jenő törm. (Bárca), Tokaji András őrm. (Debrecen), Toronyi István őrm. (Ungvár), Tölgyesi Mihály törm. (Nagyvárad), Varga József IV. őrm. (Budapest), Vecsei József őrm. (Nagydemeter).

Az ország valamennyi csendőrtanulakulata képviselve van ebben a csoportban. Mindannyian oktatósegédek. Hazatérésük után ők adják át az odakint elsajátított ismereteket a tanulakulatok hallgatóinak.

A tanfolyam résztvevői indulás előtt a budapesti csendőrlaktanya udvarán.

(Szakál főtörm. felv.)

Közben megérkezik a szállítmány kísérésére kirendelt két német csendőrtiszt: Liepelt őrnagy és Pott hadnagy is. Örömmel halljuk dicsérő megjegyzéseiket, mikor a szakasz utazásának előkészítésére, az emberek felszerelésére és katonás magatartására terelődik a szó. Megtudjuk, hogy a csendőrség felsőbb vezetése a kiküldetéssel kapcsolatban minden felmerült szükségletéről a legnagyobb körültekintéssel gondoskodott.

Liepelt őrnagy röviden vázolja a tanfolyam célját. A „Polizei-Waffenschule III.”-nál folyó kiképzés során csendőreinknek alkalmuk lesz átvenni a németek vérral szerzett haditapasztalatait, hogy ezekkel gazdagodva korszerűen felkészülhessenek minden várható feladatra.

A pályaudvar hangszórói a vonat indulását jelzik. A csendőrök elhelyezkednek a vasúti kocsikban. Néhány perc és a szerelvény lassan, méltóságteljesen kigördül a csarnokból.

Jó utat és szerencsés vízszintlátást!

B. L.

Június 15: kezdődik a fürdőszolgálat a Balatonon.

v. Balázs-Piri ezds. felv.

Alkalmi B. egyénnel a városban.

Írta: HORVÁTH GYULA I. csendőr (Laskó).

1944. január 6-án, mint fiatal járőrvezető rendész szolgálatom közben egy betöréses lopásról értesültem. Az ismeretlen tettes 1943. december 18-án és 1944. január 5-én a szélesréti halászsoktól 1340 P értékű ruhaneműt lopott el. A 7 sértett kikérdezése után a gyanúsítottamról csak annyit tudtam, hogy 1943. december 18-án az egyik dunamenti gátör, a reggeli órákban találkozott egy ismeretlen fiatalemberrel, akit igazolásra szólított fel. A fiatalember elmondotta az idős gátörnek, hogy zombori lakos, favágás végett jár erre és 1924-től 1926-ig itt dolgozott a szélesréti halászsoknál, mint halászinás. Nevét a gátör nem tudta megmondani, mert azt már nem mertte tőle megkérdezni, de emlékezete szerint közép-termetű, zömök, barna férfi volt, szürke csíkos ruhát és fekete félcipőt viselt.

Ennek a néhány adatnak is nagyon örültem. A személyleírás és a gátör elbeszélése alapján az apatini halászsoknál érdeklődtem egykori halászinásuk neve után. Kis fejtörés után eszükbe is jutott a név: Csutkai Mártonnak hívták, abban az időben Zomborban lakott. A legközelebbi vonattal útbaindultam Csutkai felkutatására. Zomborba érve az első utam a rendőrségre vitt, ahol közöltem jövelelem célját, majd a kíséremül kijelölt rendőrrel a bejelentő hivatalhoz siettem, hogy minél előbb megtudjam, hol lakik gyanúsítottam. A bejelentőlapok között kutatva arra az eredményre jutottunk, hogy nincs Zomborban bejelentett lakása. Közben beeszeledett s így aznap már nem tudtam gyanúsítottam után kutatni, ezért elmentem az őrsre pihenni.

Lefekvés után azon gondolkoztam, hogy tudnám rövid idő alatt gyanúsítottam tartózkodási helyét felkutatni. Helyi és személyi ismeretem nincs, a kísérem rendőrrel, mint a vak mennék egyik utcából a másikba, eredménytelenül. Eszembe jutott az őrskörletünkben kitűnően működő B. hálózat. Ha megpróbálom ezt gyorsan kiépíteni itt a városban, talán gyanúsítottam beszalad a csapdába. Elképzeltem magam-

nak, hogy a gátör leírása után milyen lehet gyanúsítottam és kivel, illetve kikkel érintkezhet. Arra a feltevésre jutottam, hogy azok közé az alkalmi munkások közé tartozhat, akik előszeretettel ácsorognak naphosszat a város főterén vagy piacán. Ezeket a helyeken kell, hogy ismerjék Csutkait. Másnap elmentem járőrtársammal és a rendőrrel a piacra és felkerestem ezeknek az embereknek a társaságát. El lehet képzelni, hogy néztek a kakastollra, de egy-két cigarettát kínálása után csakhamar megbarátkoztak velünk. Egy ideig közömbös dolgokról beszélgettünk s mikor már láttam, hogy kik azok az emberek, akik rokonszenveznek velem, kihívtam őket a többiek közül és megkérdeztem, nem ismerik-e Csutkait, mert szeretnék vele beszélni. Szerencsém volt. A kihívott 4 személy közül kettő ismerte gyanúsítottamat, csak azt nem tudták, hogy hol tartózkodik. Erre ismét megkínáltam őket cigarettával s közben megmondtam nekik, hogy szeretném, ha segítségemre lennének Csutkai felkutatásában. Szívesen vállalkoztak erre a feladatra. Ezután az egyiket a piacra, a másikat pedig az általa megnevezett egyik kocsmába, Csutkai kedvenc szórakozóhelyére küldtem, hogy nézzenek utána, nincs-e ott.

Kis idő múlva mindkét emberem eredmény nélkül tért vissza a megbeszélte találkára. Időközben természetesen én is puhatoltam gyanúsítottam után, sőt biztosan megállapítottam, hogy ő a tettes. Ezek után a két emberemnek azt az utasítást adtam, hogy figyeljék az utcákon megforduló embereket s ha Csutkait észreveszik, kísérik figyelemmel és azonnal jöjjenek a rendőrségre, ott megtalálják.

Másnap délelőtt az egyik felderítőm jelentette: sikerült megtudnia, hogy Csutkai napközben gyakran megfordul a Vadászkiút-szállodában. Már láttam, hogy emberem jó munkát végez és az eredményhez közel állok, csak meg kell várni, hogy a madár a kalitkába repüljön. Felderítőmet utasítottam, hogy továbbra is kísérje figyelemmel a szállodát és ha észreveszi, hogy gyanúsítottam ott megje-

lent, jöjjön értem. Afi egy óra múlva nagy örömmel jelentette felderítöm, hogy Csutkai bent van a Vadászúrt-szálloda előcsarnokában. Járőrtársammal és egy rendőrrel azonnal a szállodához siettem és ott Csutkait rövid igazoltatás után elfogtam. Cselekményét már az igazoltatásnál beismerte.

Természetesen az eredményes munka után felderítőm jutalmazása sem maradt el. Az emberem annyira megkedvelt, hogy még az állomásra is kikísért és onnan csak azután ment el, amikor a vonatba beszálltunk. A másik emberemmel nem tudtam találkozni, mert nem jött hozzám semmiféle jelentéssel. Biztosan Csutkai keresésével volt elfoglalva.

Írásommal csak arról akartam bajtársaimat meggyőzni, hogy a csendőr egy kis leleményességgel városban is eredményesen nyomozhat. Igaz, hogy itt — helyi és személyi ismeret híján — nehezebb a dolga, mint őrskörletében, de a jól megválasztott B. egyén sok altdályon átsegítheti. Ha e nyomozásom alkalmával nem használtam volna ki ennek a két embernek a munkáját, Csutkait talán még most is kereshetném. Egyrészt azért, mert nem ismertem, csak a gátortól kapott személyleírás után, de ez — mint utólag megállapítottam — pont az ellenkezője volt Csutkai valóságos külsejének. Az ilyen személyleírás után nyugodtan elszálhatott volna mellettem. Alkalmos B. egyén alkalmazásával pedig kis fáradozással is eredményt értem el.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Írta: FERENCZY ÜDÜN alezredes.

(11. közlemény.)

Gondos és dr. Simon tüneményes példáját adták annak, hogy mire képes egy vállalkozó szellemű, vitéz magyar katona.

I. Ferenc József mindkettőjüket soronkívül hadnaggyá léptette elő. Az előléptetésre vonatkozó előterjesztésben ezt olvashatjuk:

„...nevezettek nemcsak az eléjük szabott feladatnak feleltek meg, hanem fiatalságuk és katonai tapasztalatlanságuk ellenére legkülönbözőbb és legveszedelmesebb helyzetekben is körültekintő és céltudatos vezetőkné bizonyultak és a legkiválóbb katonai erényeknek, a rettenthetetlenségnek, vitézségnek és előrelátó megfontoltságnak adták tanujelét. Erélyes kezdeményezésük révén az ellenség vállalkozásait és szándékait ismételtelen megütsítették, ami által a szövetséges török haderőnek közvetlenül, a cs. és kir. hadseregnek pedig fokozott mértékben hasznót hajtottak és tündöklő példáját adták a cs. és kir. hadseregben élő tradicionális áldozatkész, hű kötelességteljesítésnek.”

Az előléptetésen kívül Gondost az arany, Simont pedig a nagyezüst vitézségi éremmel is kitüntették, ezenfelül török érdemeleket is kaptak.

Gondos a világháború során később a Balkánon hősi halált halt.

A világháború után Magyarország különleges helyzetbe került.

A békediktátumok ezeréves hazánkat sujtották a legjobban. Területünk kétharmadát, lakosságunknak több mint a felét idegen járom alá juttatták. Állig felfegyverzett ellenséges államok vettek körül, a vasabroncs borzalmas öleléssel szorongatott. Csak egy kis kapu maradt nyitva, melyen keresztül nyugat felé szabadon lélegezhettünk, jóllehet még e szomszédunk — Ausztria — részére is lekanyarítottak egy darabot Magyarország testéből.

A kisantant néven ellenünk szövetséget kötött szomszédainknak érdekük volt, hogy a trianoni rabságban tartásuk Magyarországot s újjáébredésünk minden lépése elé akadályokat gördítsenek. Felderítésük állandó pergőtüzében állottunk, ki voltunk téve a hírszerzés terén is központi támadásaiknak. Minden gondjuk arra irányult, hogy Magyarország egy szál fegyverrel se tartson többet, mint amennyit Trianon engedélyezett és csekély állományú honvédségünket ne tudjuk a korszerű követelmények színvonalára emelni. Különösen érdekelte a kisantant hírszerzését: a honvédség szervezése, felszerelése, fegyverezete, kiképzése, gyakorlatai és a kiegészítési rendszer. De érdekelte: a fegyveres őrtestületek (csendőrség, határőrség, folyamőrség, rendőrség és pénzügyőrség), a leventék, cserkészek, lövészek és vítéti intézmény, különösen ezeknek a honvédséghez való kapcsolatai.

Figyelemmel kísérték gazdasági és politikai helyzetünket is. Nem riadtak vissza a propaganda, a rágalom hadjáratától sem, hogy azt ellenünk a csehi zsoldosainál, a „Népszövetség”-nél felhasználják s jól megszervezett propagandatevékenységgel az európai közvéleményt céljaiknak megnyerjék és Magyarországot a békebontó szerepében tüntessék fel.

Minden eszközt felhasználták a hírszerzésre, úgy hogy a kémkedések száma Magyarországon évről-évre emelkedett.

Ezzel szemben nekünk hírszerzést nem volt szabad folytatnunk, azt a trianoni békediktátum megtiltotta.

A hírszerzésben a volt Cseh-Szlovákia vitte a főszerepet, utána sorrendben következett Románia, majd Jugoszlávia. Mindegyik államban a vezérkarok második osztályai irányították a hírszerzést, de központi hírszerző szerveik is voltak: az egyik Bécsben, a másik Bécsújhelyen. Előbbi katonai, utóbbi sajtóhírszerzéssel foglalkozott. Befutott híreiket egymással kicserélték.

A hírszerzésre óriási összegeket áldoztak. A cseh-szlovák hírszerzés például a költségvetésben szereplő 300.000 csehkrona évi átalányon felül még évi 12 millió csehkrona — 2 millió pengő — elszámolás alá nem vetett összeg felett rendelkezett. Jól voltak ellátva a többi államok is, de lényegesen kevesebb összeg állott rendelkezésükre.

A nagy pénzáldozat mellett a hírszerző szervek beállították a hírszerzés munkájába az állami szerveket is. Főként a határmentén elhelyezett közigazgatási, közbiztonsági, vámszaki szervek, posta és vasút személyzete, a határmentén szolgálatot teljesítő katonai alakulatok fejtették ki a hírszerzés terén igen élénk tevékenységet. Ezek közül különösen azok a személyek voltak veszélyesek, akik hivatali beosztásukból folyólag jártak át a határpályaudvarainkra. De beállították a magánvállalatokat és intézményeket

s igen gyakran a magán-, üzleti hivatalos ügyekben nálunk megforduló magánszemélyeket is.

Hírszerző tevékenységüket elősegítette a szerencsétlen trianoni határ, amely birtokokat választott ketté, magyar fajtaikat és nemzetiségüket megosztotta. Azok az elemek, melyek a túloldaltól szítottak, készséggel állottak a hírszerző szervek rendelkezésére. Azokat az embereket pedig, akik nem állottak nyíltan az oldalukra, pénzigérgéssel, gazdasági és átjárási könnyítésekkel igyekeztek a kémkedésre rábírni. De nem riadtak vissza a beugratástól, a fenyegetésektől, sokszor a kényszereszközök alkalmazásától sem.

Nemzetiségünk megnyeréséhez a propaganda igen erős fegyver volt a kezükben.

Igyekeztek kémsejtjeiket országunk területére, főként a határsávba beültetni, hogy azok besúgóik révén kémhálózatukat minél szélesebb területre kiépíthessék. Igyekeztek bejutni mint jól kiképzett és nélkülözhetetlen szakmunkások, utazók a különféle gyárakba, nagyobb vállalatokba, továbbá mint hivatalnokok tudakozódó irodákba. Megtaláltuk sejtjeiket a Magyarországra telepített társadalmi, kulturális és gazdasági egyleteikben is, amelyek fészkei voltak a hírszerzésnek és a propagandának.

A nemzetközinek nyilvánított, Dunán közlekedő hajónak nem egy hírszerző tiszt utazott hajós egyenruhába öltözködve és végzett felderítő munkát.

A hírszerző szolgálatba be volt állítva a sajtó is, amely azonban inkább a sajtóhadjárati terén fejtett ki ellenünk nagy tevékenységet. Ezek összeköttetésben álltak valamennyi nevesebb európai és amerikai sajtószervezettel, melyeknél egy-egy rágalom sokszor óriási visszhangra talált.

Amíg a cseh hírszerzés sikereit az óriási pénzáldozatok és erőszak jellemezték, addig a szerb hírszerzésnél a hazafiasság, a fanatizmus játszották a főszerepet. A szerb hírszerzésben előljárt az úgynevezett "Csetnik" szervezet, amellyel később még bővebben lesz alkalmunk foglalkozni.

Mindhárom állam saját véreiknek kimélése szempontjából céltudatosan magyar nemzetiségű állampolgáraikat használták fel a kémkedésre. Ezek a szerencsétlenek voltak szolgáltatva a hírszerző szerveknek, hisz velük szemben zsarnokoskodhattak, mert a felszólítás nem teljesítése esetében megélhetési lehetőségeiket veszélyeztették.

Dicsérrel kell megemlékezni azokról, akik ellenállottak minden kísérletnek, akik inkább szenvedtek és tönkrementek, sem hogy hazájuk árulói legyenek.

Franciaország és Anglia kémkedését csonka hazánk ellen alig számbavehetőnek mondhatjuk. Ezeknek az országoknak kémkedései inkább az antantellenőrzés korszakára esnek, amikor rejtett fegyverzet és katonai anyag után kutattak. Katonai és politikai kémkedésük az 1938. évben, a politikai feszültség idejével vette kezdetét, de korántsem olyan mérvben, mint a kisantant részéről.

A világháborús ellenfeleink közül Olaszország volt az első és egyedüli állam, amely belátta a trianoni óriási igazságtalanságot s alig egy-két év elteltével a nagy háború után, sietett bennünket pártfogásába venni és támogatni.

Innen tehát nem fenyegetett veszély.

Szovjet-Oroszország kémkedése nálunk is éreztette hatását. A politikai és társadalmi adatgyűjtő szolgálaton felül a kommunista szervezkedés igyekezett parthíveit az ipari és katonai hírszerzésre és kémkedésre rákényszeríteni. Erre a célra a hadiipari üzemekbe beültetett, továbbá a hadseregbe betoborzott híveit használta fel.

Hírszerzését a Prágában székelő „Középeurópai Politikai-Bureau” irányította ellenünk. Ide futottak be a beérkezett hírek és innen kerültek Moszkvába.

1935-ben csendőrségünk és politikai rendőrségünk a kommunista frontot egyelőre felgöngyöltette, úgyannyira, hogy ez a hírszerzés is huzamosabb ideig megszűnt. Fejét 1939 végén ütötte fel újból, amikor Lengyelországot összeomlása után Szovjet-Oroszországgal közös határunk lett.

Most már közvetlenül érintett bennünket a szovjet hírszerzés, amely fentebb említett céljain kívül Kárpátalján kifejezetten katonai hírszerzésben is mutatkozott.

1938-őszén a vasabroncs megpattant, egyik legnagyobb ellenfelünk kiesett. A halálos ölelés tágulni kezdett. 1938-ban a Felvidék, 1939-ben Kárpátalja, 1940-ben Észak-Erdély, 1941-ben Bácska tért haza.

Az ellenünk irányuló hírszerzés ezzel új fejezetébe lépett. A kihívást elfogadtuk. A harcot kiválóan működő kémelhárító szervezetünk felvette. Az eredményt a jövő fogja megmutatni.

Azokat a módszereket, eszközöket, amelyeket a velünk nem barátságos viszonyban lévő államok hírszerző szervei, kéméi alkalmaztak, a későbbi fejezetekben fogjuk megismerni. Addig is álljanak itt jellemzőként az alábbi megtörtént kémkedési esetek:

Egy határszéli helyőrségben szolgáló tisztünket egy túloldaltól jött magyar ember kereste fel. Azzal a mesével állott elő, hogy igen sok érdekes dolgot tudna a túloldali katonaságról elmondani. Elmondotta, hogy odaát igen nagy nyomorban él, munkához közsímt nagy magyarsága miatt nem tud jutni. Szeretne túloldali ügyeinek elintézése után Magyarországra jönni és itt letelepedni.

A tiszt megsajnálta. Azt hitté, hogy becsületes magyar emberrel van dolga és hogy nyomorán enyhítsen, még pénzt is adott neki.

Ezután emberünk többször járt át. Egyre rongyosabb és szánalomkeltőbb külsővel jelent meg. Jószívú tisztünk minden alkalommal támogatásban részesítette, sőt télvíz idején megengedte azt is, hogy az iroda mellett lévő konyhában felmelegedjen.

A mese, a toprongyos öltözködésben való járás, a jó magyar ember játszása mind csak ámtás, képmutatás volt. A valóságban az volt a megbízatása, hogy igyekezzék a határmenti szerv irodájába bejutni, onnan fontos iratokat megszerezni. A megszerzett iratokat vigye a túloldalra, ahol lefényképezik, majd a fénymásolat elkészítése után, hogy a lopás feltűnése ne váljék, juttassa vissza azokat eredeti helyükre.

A konyhában, ahová a toprongyos ember időnként felmelegedni bejárt, volt egy tizedesnek az éjjeli szállása, hogy az iroda éjjelre se maradjon felügyelet nélkül. A tizedes az irodában írnoki teendőket végzett.

Túloldali emberünk a tizedessel összebarátkozott. Eljárogattak a kocsmába is, ahol a tizedes

megvendégelte s így bizalmába férközött. Italozás közben az idegen főként katonai adatok után érdeklődött, amelyre a tizedes készséggel megadta a feleletet.

(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

A csillaghegyi szándékos emberölés.

Beküldte: **SZELES FERENC** főtörzsrőrmester
(Szentendre.)

— Maga volt a gyilkos! — szavakkal rámutatott a sorbaállított, a 'Környékről' összeszedett kilenc gyanús fiatalember egyikére a nyomozást vezető csendőr. Határozott kijelentése annyira meglepte az előzően konokul tagadó férfit, hogy habozás nélkül beismerte: ő követte el a szörnyű bűncselekményt. Ezt írta az egyik esti napilap a csillaghegyi szándékos emberölés kiderítéséről.

A nagyközönség az ilyen újságcikkek nyomán persze azt hiheti, hogy a sikeres nyomozáshoz nem kell egyéb, mint egy scherlockholmes-i hatodik érzék, aminek birtokában a nyomozó rá tud mutatni a szembeállított gyanúsítottak közül a gyilkosra, a betörőre, a tolvajra stb. A nyomozáshoz vitathatatlanul kell ugyan érzék és gyakorlat, de mindez nem elegendő és eredményre nem vezetethet, ha nem egészíti ki kitartás, tervszerűség, fáradhatatlan adatgyűjtés és minden apróságra kiterjedő figyelem.

A csillaghegyi emberölés kiderítésének ismertetésével erre szeretnék rámutatni.

A szárnyparancsnok úr 1944 május 25-én velem együtt indult a csillaghegyi őrs meglepésére, ahová 7 h 45 perckor érkezünk. A napos jelentette, hogy csak ő meg az írrok van otthon, mert ezelőtt egy felórával a Dunaparttól telefonon jelentették, hogy az egyik csárda tulajdonosát véreben holtan találták a csárda udvarán és az őrs járőrei az őrsparancsnokkal a helyszínen vannak.

A helyszínre kérkező szárnyparancsnok úr engem is azonnal kirendelt és a nyomozás irányításával engem bízott meg.

Közben a leadott távmondati jelentések alapján a helyszínelők és a polgári ruhás nyomozók a helyszínelést, illetve a nyomozást az őrsrel közös egyetértésben már megkezdtek.

Müller János* sértett „Becsalai csárdá”-ja a község szélén, közvetlenül a Dunaparton, éjjel kevésbé járt helyen van. A Duna felől és az udvar egy részén

1 méter magas drótkerítés határolja. A söntéből, konyhából, kamrából és a csárdaépület mellett deszkából készített, hálósobának használt helyiségből áll. Berendezésével azt a benyomást kelti, hogy jobb emberek nem látogatják. Az udvar talaja homokos. A csárdának a Duna és az udvar felől egy-egy bejárati ajtaja van. A folyó felőli üvegezett ajtónak a zár mellett lévő 20×20 cm nagyságú táblája helyéről hiányzik. Ép állapotban a csárda udvarán egy asztalon találtuk meg. Az ajtó belülről lakattal volt bezárva. A lakat körül az ajtókereten feszítők nyomok láthatók, amelyek egy előző — ez év május 18-ára virradó éjjelen történt — betörés alkalmával keletkeztek. A tettesek az üvegtáblát akkor is hasonló módon emelték ki az ajtóból és ugyancsak a csárda udvari asztalára helyezték. Az ajtón és annak környékén a falon vércseppek, az ajtó közelében az udvaron nagyobb vértócsa, a sértett gyöngyházyelű zsebke, távolabb a sértett két papucs és 1 drb kabátujjról származó szürke gomb. Ez utóbbi — a sértett feleségének közlése szerint — idegentől származott.

A Dunafelőli ajtó közelében lévő vértócsától a homokos talajon 80—90 cm szélességben több baráz-dából álló vonszolási nyom volt látható, lábnyomok nélkül. Ez a vonszolási nyom a söntés előtti udvar 2 méter hosszú, 1 méter széles és 80 cm mély, italhűtőre használt betonmedencéjébe vezet. A medence előtt egy tenyérnyi nagyságú vértócsa, a hűtésre használt betonmedencéjébe vezet. A medence felnyitására előkerült a sértett holtteste. A medencében lábbal és háttal felfelé hajadonfött, hiányos öltözetben, lábán harisnyával feküdt. A medence alján nagyobb vértócsa volt. A kiemelt hulla homlokán, a koponya baloldalán és tarkóján több szúrási és ütési sérülés, míg az áll alatt, a nyakon egy mély szúrástól eredő seb látható. A vonszolási nyomok közelében, valamint az udvar több részén recés gumitalpú lábbelítől eredő lábnyomok voltak.

A csárda-épületből szűk folvosó vezet a deszkából épült hálósobába, amelynek ajtaja nyitva volt. Az ágyon az ásvneműek fel voltak dülva, az ágy alá pedig asztalterítő és ingek voltak bedugva. A sértett feleségének előadása szerint néhány fehérmű, asztalterítő, a sértettnek egy szürke szövetruhája, 1 barna vulkánbőrönd és kb. 3—400 pengő készpénz hiányzott.

Megállapítás szerint a sértett még a május 18-án éjjel történt betörés miatt költözött ki a leírt szükség-hálólhelyre. Akkor az ismeretlen tettesek szintén az ivóhelyiség Duna felőli ajtajának egyik ablaktábláját lefeszítve jutottak be a söntésbe, ahonnan összesen 700 pengő értékben pénzt, cigarettát és gyufát vittek el. A tetteseket azóta sem sikerült előkeríteni.

A hullát a községi orvos aznap 9 órakor megvizsgálta és mivel azon merevség még nem állott be, úgy nyilatkozott, hogy a sértett megölése pár órával azelőtt történthetett.

A helyszín adatai alapján az a feltevés alakult ki, a mostani betörést is azok egyike követte el, akik május 18-án éjjel hatoltak a csárdába, mert mind a két betörés, illetve kísérlet azonos módon történt. A sértett a nesze hiányosan felöltözve a csárda Duna felőli ajtajához ment s mivel papucs volt a lábán, a tettest zajtalanul meglepte, s benne egyik volt vendégét ismerte fel. A tettesnek közelben lakó vagy

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

legalábbis a csárdában gyakran megforduló egyénnek kellett lennie, akinek tudomása volt a csárda udvarán lévő fedett betonmedencéről és arról is, hogy a sértett egyedül aludt a deszkakalibában. A tettes a felismerés miatt — félve a statáriális eljárástól — a sértettet a feljelentés megakadályozása végett megölte. A tettesnek a halál előidézésére irányuló szándékát a sértetten látszó 18 sérülés igazolja. Ezt a feltevést megerősítette a másnap tartott törvényszéki boncolás is.

Két használható nyom állt rendelkezésünkre: a csárda udvarán talált majdnem új gumitalptól eredő lábnyom, amelyet a helyszínelők kiöntéssel biztosítottak és a kabátujjról származó szürke gomb.

A nyomozás az itt ismertetett feltevésből kiindulva úgy látta, hogy tettesként elsősorban a csárda látogatói jöhetnek számításba, azt tehát ezek között kell keresni.

Köztudomású volt, hogy a csárda vendégeinek zöme a közelben horgonyzó két szerb teherhajó legénysége, továbbá a csillaghegyi újnevezett „Lepra-telep” kéteshírű lakói közül került ki.

A nyomozó alosztály járőreinek vezetőjével, Fenyővári alhadnaggyal elhatároztuk, hogy számba vesszük és részletesen kikérdezzük a csárdában megfordult összes személyeket. Ennek megfelelően a nyomozó alosztály járőrei az időközben elvonatott szerb hajók után puhatoltak, majd azt állapították meg, hogy kik fordultak meg a csárdában. Ezeket kikérdezés végett a község házára beidézítették. Egyes polgáruházas nyomozók a környék őrsin és a római-fürdői rendőrszoba őrszeméinél érdeklődtek, hogy a kérdéses éjjelen nem láttak-e gyanús egyént csomaggal Budapest felé menni. Valószínű volt ugyanis, hogy a tettes a főváros útvesztőjében igyekezett eltűnni, hogy zsákmányát ott értékesíthesse.

A kikérdezettekől általában azt igyekeztünk megtudni, hogy ki tud valamit az esetről, ki tud olyan személyről, aki jelenleg munka nélkül van, kinek van gumitalpas cipője, kinek a ruhájáról hiányzik a szürke gomb, ki volt esetleg a sértettel haragos viszonyban, stb. Mindenkinél a másollétét igazoltattuk mind a két betörés éjjelére vonatkozóan.

Az első kikérdezettek között volt a szomszédban lakó Váradi József is, aki záróráig segédkezett sértettnek a kiszolgálásban. A záróra utáni időre otthonlétét igazolta. Ezzel egyuttal elveszett az egyik nyom is, mint támpont, ugyanis a helyszínen talált gumitalpas lábnyomot Váradi lábbelijével összehasonlítva beigazolást nyert, hogy a talált lábnyom az ő gumitalpas lábbelijétől ered.

Váradi kikérdezésekor előadta, hogy a záróráig a csárdában ivott Farkas Béla sütősegéd is, aki a fizetésnél a sértettel összeszólalkozott. Közvetlenül a záróra előtt pedig megjelent egy elötte ismeretlen szürkeruhás fiatalember, aki kétszer 2 deciliter bor elfogyasztása után a csárdából eltávozott.

Egy másik kikérdezett szerint — aki szintén gyakori látogatója volt a csárdának — Müller egyszer azt mondta, hogy a május közepi betörés tettesei egész biztosan a szerb hajósok, akik egyszer úgyis horogra kerülnek.

A kikérdezettek között Farkas volt az első, aki az éjtszakára igazolást adni nem tudott, ezért nála házkutatást tartottunk, melynek során egy vérfoltos

Arvay András őrmester (IV. ker.),
a nyomozó tanszázadnál elsőnek végezte a nyomozó
tanfolyamot.

zsebkendőt találtunk. Erre azt adta elő, hogy három héttel előbb egyik szomszédjával és annak feleségével összeverekedett s közben öt szájon ütötték, zsebkendője ezért véres. Majd mikor nevezettek kikérdezésekor ez nem bizonyult valóznak, arra hivatkozott, hogy pár héttel ezelőtt a csepeli kikötőnél ládákat gyűjtött s azok sértették fel kezét. Kezén valóban volt egy igen régi jelentéktelen sérülés. Mivel azonban bizonytalan előadása nem látszott eléggé elfogadhatónak, további őrzése vált szükségessé.

Igy a nyomozás a következő négy irányt mutatta: 1. Farkas, 2. egy szürke ruhás ismeretlen fiatalember, 3. a szerb hajósok és 4. a „Lepra-telep” lakói.

A továbbiakban kikérdezett személyek között Balogh István csillaghegyi lakos előadta, hogy a közvetlen szomszédjában lakik Szilágyi József, aki régóta nem dolgozik s ennek ellenére mindig van valami pénze. Mivel neki ébresztő órája nincsen, mindig Szilágyi szokta őt felkelteni s így feltűnt neki, hogy 25-ére virradó éjjel nem keltette őt fel. Előadta továbbá, hogy Szilágyi Kovács László nevű sógora éppen ma újságolta, hogy Szilágyi végre megadta neki a régóta fennálló 95 P-ös tartozását.

Kovács és Szilágyi lakására — együtt laktak a Lepra-telep egyik szállásán — azonnal járőr ment ki elővezetésük végett és házkutatás megtartására. A házkutatás eredményre nem vezetett, de a járőr mindkettőjüket otthon találta és a község házára elővezette.

Először Kovács kikérdezésére került sor. Előadta, hogy Szilágyi 25-ére virradó éjjel nem aludt otthon, viszont 26-ára virradóra kb. 2 óra körül őt felköltöztette és kifizette a 95 pengős tartozását. Szilágyi a pénz holszerzéséről azt mondta, hogy zsírral feketézett és így jutott pénzhez. Ugyanekkor ő megkérdezte Szilágyitól, hogy az előző éjjel hol aludt, mire az azt mondta, hogy menyasszonyánál.

Erre Kovács és Szilágyi további őrzéséről gondoskodva, elindultam két járőrrel a megnevezett leány lakására. A lakás azonban levolt zárva. A szomszédok közölték, hogy a leány szállásadónője éppen most ment el, kezében egy barna bőrönddel, de hogy hová, nem tudják. Ugyanilyen leírású bőrönd volt az ellopott tárgyak között. A lakást tulajdonosának távolléte miatt felnyitattam és a házkutatást megtartottam, de ez eredményt nem hozott, semmi bűnjelet előtalálni nem sikerült.

Mivel az elvitt bőrönd gyanús körülményeit tisztázni nem lehetett, egy polgáriruhás járőr maradt a lakás közelében les tartása céljából.

Ezután folytattam Kovács kikérdezését. Megkérdeztem tőle, hol van Szilágyinak baráti vagy rokon kapcsolata, ugyanis az volt a gyanum, hogy Szilágyi a zsákmányt valamelyik másik rokonánál vagy barátjánál helyezte el. Kovács erre előadta, hogy Szilágyi a község előjáróságánál a napokban igényelt lakást a maga részére, de hogy a lakást megkapta-e, illetve hogy azt hol utalták ki, nem tudja.

Ennek alapján megtudtuk, hogy a községi előjáróság a téglagyár mellett valóban kiutalt Szilágyinak lakást, de az idáig még nem költözött oda. A megjelölt lakásban egy járőr a házkutatást megtartotta, s őrizetbe vett törülközőket, lepedőket, abroszokat és egy barna bőröndöt, továbbá egy szürke szövet férfiruhát. A talált tárgyak a sértett szobájából eltűnt holmik leírásával azonosak voltak.

Miután tárgyi bizonyítékok birtokában voltunk, sor került Szilágyi kikérdezésére. Először konok tagadásban volt, de, az előmutatott bűnlejek láttára, továbbá a felmutatott szürke gombra, — ami ruhájának gombjaihoz hasonló és nyilvánvalóan a ruhájáról hiányzó gombbal azonos volt, — s mert a ruháján időközben kimosott, de azért még felismerhető vérvnyomokra elfogadható magyarázatot adni nem tudott, a cselekményt az alábbiak szerint beismerte.

Folyó évi március 17-én a csillaghegyi Zen'atucában 21 óra tájban találkozott egyik barátjával, Halmos Gézával, aki azt kérdezte tőle, hogy van-e pénze. Miután azt felelte, hogy nincsen, Halmos közölte vele, jó lenne elmenni az „öreghez“ (Müllert így nevezte). annál talán tudnának egy kis pénzt szerezni. Ezután betértek a „Becsali csárdá“-ba, ahol egy üveg sört elfogyasztottak és terepszemlét tartottak. A csárdából záróra után eltávoztak. Halmos a lakásán magához vett egy vasvésőt s azzal egy negyedóra múlva visszatértek a csárdához, melynek Duna felőli bejárati ajtaját egy üvegtáblának késsel történt kiemelésé után belülről kinyitották, majd mindketten bementek az ivóba, ahonnan kb. 300 pengő készpénzt, cigarettákat és két jó állapotban lévő akatáskát vittek el. A pénzen és a cigarettán megosztottak, a két darab akatáskát Halmossal együtt Budapesten 65 pengőért eladták, a pénzt pedig megfellezték.

Május 24-én a záróra előtt ismét megjelent — de most már egyedül — a sértett csárdájában, ahol 2—2 deciliter bort ivott, majd zárórakor eltávozott. Otthon magához vett egy kalapácsot és kb. 23 óra 20 perckor visszaért a csárdához s Duna felőli ajtajának egyik ablakfiókját — ugyanúgy, ahogy annak idején Halmos cselekedte — bicskájával kiemelte, majd a kalapáccsal benyúlt s nyelével a bent lévő lakatot kezdte feszíteni. Feszítés közben a kalapács megroppant és nyilván ennek hangjára jöhetett elő Müller, aki öt hátulról átfogta és „Sanyi!“ felszólítással az ajtótól el akarta rántani, minek következtében kabátja baloldali felső zsebe leszakadt. Ebben a pillanatban a balkezeiben tartott kalapáccsal a sértett fejére sujtott, mire annak fogása lazult. Erre ismét 2—3 ütést mért Müller fejére, aki összeesett. Ezután a kalapácsot a küszöbre tette és sértett nyar-

kát bicskával átdöfte. Sértett zsebéből kivette a zsebkendőt, azzal a kezét a vértől megtörölte, majd a bicskát és a kalapácsot a zsebkendőbe csavarta és a Dunába dobta.

Pár perccig gondolkodott, hogy mit csináljon a hullával. Először a Dunába akarta dobni, de közben eszébe jutott, hogy az udvaron van egy betonakna, mely alkalmas a hulla elrejtésére. A hullát a lábainál fogva az akna felé vonszolta, de mivel nem látta, hogy az akna nyitva van-e, a hullát letette, az akna ajtaját kinyitotta, u'ána pedig a hullához visszamenve, az akna pereméig húzta és fejfelé lefelé az aknába csúsztatta. Miután az akna ajtaját lecsukta, bement sértett hálólhelyiségébe és onnan kb. 300 pengő készpénzt, valamint a bűnjelként lefoglalt tárgyakat az ott talált barna bőröndbe helyezve, elvitte. Lakására, ahol sógora, Kovács aludt. kb. éjjel felé ért. A holmikát ágyába, a matrac alá rejtette, majd sógorát 1 óra felé felébresztette és neki a 95 pengős tartozást megadta. Reggel felé, mikor sógora elment, az ellopott tárgyakat az újonnan kiutalt lakásába vitte.

Bár a nyomozás eddigi megállapításai teljes mértékbe fedték gyanúsított vallomását, a cselekményét még aznap a helyszínen a vizsgálóbíró jelenlétében, lejárta'tuk.

Hátra volt még Halmos Géza részességének tisztázása a sértett kárára előzően elkövetett be'öröses lopásban. Halmos kikérdezése során egész nap tagadásban volt. Elővezettük a helyszínre, ahol egy cigaret'atárcát adtam a kezébe és hirtelen rászóltam: „Mutassa meg gyorsan, hogyan világított a fiókok felfeszítésénél zseblámpájával!“, mire a tárcát zseblámpának képzelve megmutatta, hogy a lopás alkalmával hol állt és hogyan világított Szilágyinak. Mikor látta, hogy elárulta magát, Szilágyi vallomásával egyezően bevalloita cselekményét.

A csillaghegyi szándékos emberölés sikeres nyomozása elsősorban azt bizonyítja, hogy sohasem szabad a nyomozónak mindjárt az első gyanúba vehető személyre összpontosítani figyelmét, bármilyen tetszelősen is látszik a vele kapcsolatban gigondolt feltevés. A leírt esetén az eredmény mindenekelőtt annak volt köszönhető, hogy a nyomozó csendőrök minden lehetőséget egyformán számításba vettek s a kikérdezéseket a tanuk széles körére kiterjesztették. A gyanúsított személyének felkutatására már a nyomozás kezdetén négy feltevés kínálkozott. A nyomozók érdeme, hogy egyikhez sem ragaszkodtak görőcsösen, hanem felgöngyölítették a többi is. A történetek őket igazolták. Az eredmény tervszerű és kitaró munkájuk gyümölcse volt.

A magyar könnyű lovasságnak sokáig fegyvere volt a dsida, vagyis kopja. A XII. század végén ezt a fegyvert letették. A régi hadseregnek így a XVIII. század közepéig dsidás lovassága nem volt. 1746-ban 3 horvát határőr huszárezredet szerveztek, melyek dsidávat is fel voltak szerelve. A határőr huszár a kincstártól csakis egy 31 cm. hosszú lándzsahegyet kapott, a 3 m. hosszú mogyorófanyélról magának kellett gondoskodnia. E célra a határőrvidéken külön mogyorófakertek voltak, melyeket lándzsakerteknek neveztek.

MÁTÉKA JÁNOS
ny. g. alezredes.

Május 10-én meghalt Szegeden, 82 éves korában Mátéka János ny. g. alezredes. Május 12-én temették el a szegedi belvárosi temetőben nagyszámú gyá-

szoló közönség — köztük a Szegeden állomásozó összes csendőr csapat- és gazdasági tisztek, valamint legénységi küldöttség — részvételével.

Mátéka János ny. g. alezredes testületünk egyik legrégebbi gazdasági tisztje volt. 1862-ben született Debrecenben. Ugyanitt végezte el középiskolai tanulmányait. 1886-ban került a csendőrséghez mint próbacsendőrtizedes. 1895 november 1-én lépett elő őrmesteri rendfokozatból számvivő hadnaggyá. 1899-től 1906-ig mint számvivő főhadnagy a II., III. és VII. csendőrkerületnél szolgált. 1906 november 1-én lépett elő számvivő századossá, 1917-ben gazdasági őrnaggyá és 1919-ben gazdasági alezredessé. 1923-ban helyezték nyugállományba.

Kitüntetései: Koronás Arany Érdemkereszt a vitézségi érem szalagján, Díszérem 35 évi hű szolgálatokért, Jubileumi Emlékérem, Katonai Jubileumi Kereszt és 1912—13. évi Emlékérem.

Kegyelettel őrizzük emlékét!

Hegyesi Sándor kassai VIII. kerületbeli törzsőrmester 1944 március 5-én a budakeszi-i József főherceg szanatóriumában tüdőgümőkór és szívbénulásban meghalt. Budakeszin temették el. 1924 július 15. óta szolgált a testületben. Az I. oszt. Legénységi Szolgálati Jellel, a Felvidéki és Erdélyi Emlékéremmel volt el látva.

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

Antal Lajos főtörzsőrmester (IV. ker.), 1904—1925-ig szolgált,

Gerencsér Ferenc törzsőrmester (II. ker.), 1922—1937-ig szolgált,

Kiss Imre II. főtörzsőrmester (IV. ker.), 1894—1914-ig szolgált,

Kristóf József főtörzsőrmester (VIII. ker.), 1919—1942-ig szolgált,

Papp József főtörzsőrmester (V. ker.), 1891—1927-ig szolgált,

Slezák István főtörzsőrmester (II. ker.), 1888—1901-ig szolgált,

Szabó Sándor törzsőrmester (VII. ker.), 1912—1927-ig szolgált,

Székely Sándor főtörzsőrmester (IV. ker.), 1903—1929-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében a következő csendőrségi könyvek kaphatók:

E-tábori rendészet. Ára a postaköltséggel együtt 2 P 90 f.

Csendőr-lexikon. Ára a postaköltséggel együtt 9 P.

Csak a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámájára történő befizetéssel rendelhetők meg.

Más könyv a szerkesztőségénél ezidőszáig nem kapható. Ha lesz, közöljük.

HIREK

Hősi halált halt Balla István nagyváradi vasúti

őrsbeli őrmester, az 1944 június 2-án Nagyváradot ért repülőtémadás alkalmával szenvedett sérülése következtében, június 4-én. Képét következő számunkban közöljük.

Csendőrcsaládok hősi halált halt fiai:

Németh István VI. ny. szv. alhadnagy István nevű hadnagy fia a keleti harctéren — a Charkow körüli harcokban kapott fejlövés következtében — 1942 május 19-én meghalt.

Kanász István alhadnagy István nevű hadnagy fia a keleti harctéren — Zaboverce község mellett — 1944 április 20-án életét áldozta a hazáért.

Kitüntetés adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendeli méltóztatott, hogy **Dicsőő Elismerése** tudtul adassék. Csörgő Endre főhadnagynak, 1943. évben Bácskában, a kommunisták, katonaszökevények és parizánok felkutatása és üldözése terén felmutatott kiváló és eredményes teljesítményeiért. — A m. kir. honvéd vezérkar főnöke, a Kormányzó Úr Ö Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából a Legfelsőbb Hadúr nevében adományozta a Magyar Nagyvezűst Vitézségi Ermet a hősi halált halt Szakonyi Kálmán székesfehérvári II. kerületbeli őrmesternek, az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartásáért.

Szolgálaton kívüli viszonyba helyezés. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával — polgári szolgálatba történt átlépésük folytán — a m. kir. csendőrség szolgálaton kívüli viszonyba méltóztatott helyezni dr. Toldi Árpád és dr. Endrődy Barnabás ezredek.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával Hódosy Pál és nemes udvardi és kossuthi Kossuth József ezredek nyugállományba helyezését 1944. június hó 1-ével a saját kérelmükre elrendelt felülvizsgálat eredménye alapján elrendelni méltóztatott.

Cimadományozás. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott a szolgálaton kívüli viszonybeli gazdászati őrnagy rendfokozat címét: dr. Nuriházy Zoltán szolgálaton kívüli viszonybeli g. századosnak.

Szolgálati Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte a Szolgálati Díszérmet 1944. május 9-ével: Turcsányi János VI. kerületbeli főőrtörzsőrmesternek.

Dícséret. A m. kir. csendőrség felügyelője okirati dícsőő elismerésben részesítette a szegedi V. kerületben: Timár István főőrtörzsőrmestert, mert Nádálján 1944. március 19-én felbukkanó — löfegyverekkel és kézigránátokkal felfegyverzett — 2 orvlövessel vívott harc során bátor magatartást tanúsított, mint őrsparancsnok pedig az alárendeltjei helyes frányításával a harcot a csendőrkök javára döntötte el; a kassai VIII. kerületben: Tenke Imre főőrtörzsőrmestert, Szederhádi István, Varga György, Nemes Pál őrmestereket

és Csiki Pál csendőrt, mert Huszton, 1944. február 27-én felfegyverzett crosz ejtőernyősök vezetésével megalakult orvlövész-bandával vívott harc során bátor és vitéz magatartást tanúsítottak.

A m. kir. kassai VIII. honvéd kerület parancsnoka okirati dícsőőben részesítette a kassai VIII. kerületben: Varró Miklós, Szuhai Imre, Kelemen Lajos főőrtörzsőrmestereket és Bója István őrmestert.

A szegedi V. kerület parancsnoka okirati dícsőő elismerésben részesítette: Kovács Gyula őrmestert és vitéz Halász Béla csendőrt, mert Nádálján 1944. március 19-én felbukkanó — löfegyverekkel és kézigránátokkal felfegyverzett — 2 orvlövessel vívott tűzharc során, mint járőrtársak bátor magatartásukkal elősegítették az orvlövészek megsemmisítését; Arvai István, Kiss Imre I., Tamás Mihály, Takács Lajos őrmestereket, Szabó András II. és Dóka István csendőroket, mert Boldogasszonyfalva határában 1944. február 23-án felbukkant — löfegyverekkel és kézigránátokkal felfegyverzett — 4 orvlövész üldözésében, az abban résztvevő honvédeknek jó példát mutatva vettek részt és bátor magatartásukkal nagymértékben hozzájárultak az orvlövészek megsemmisítéséhez.

Látogatás a német közbiztonsági szervek budapesti székházában. Matros német csendőr ezredes meghívására 1944 június 12-én délután magyar csendőrtisztek — élükön a m. kir. csendőrség felügyelőjével — látogatást tettek a német közbiztonsági szervek budapesti székházában. Geschke német rendőrezredes és Liepelt csendőrnagy ismertették a német közbiztonsági alakulatok szervezését és működését, majd filmet mutattak be eme alakulatok kiképzéséből és harctéri szerepléséről. Előadás után a német csendőr- és rendőrtisztek bajtársi vacsorán látták vendégül a magyar csendőrtiszteket. A vacsorán résztvett Winkelmann német rendőrtábornok is.

Az új Cserba rendelet rövidesen megjelenik. Addig is kivonatossan ismertetjük a legfontosabb részeit.

A) Az eddig érvényben volt 130.800/VI—b. 1936. számú B. M. (Cserba) körrendelet a következő szolgáltatásokat nyújtotta:

1. Ingyenes háziorvosi ellátás a beteg lakásán vagy az orvos rendelőjében.
2. Ingyenes honvéd helyőrségi és közkórházi (klinikai) gyógykezelés, valamint ápolás.
3. Ingyenes szakorvosi ellátás a honvéd helyőrségi kórházban.
4. Kedvezményes szakorvosi ellátás a magánszakorvosoknál.
5. Műteti segély.
6. Betegszállítási segély.
7. Kedvezményes vegyi, serológiai, bakteriológiai, elektrokardiografikai vizsgálat és kedvezményes röntgenfelvétel a magánszakorvosoknál.

Említett szolgáltatások közül az 1—3. alatt felsoroltak ingyenesek, a többiek csak kedvezményesek.

B) Az 502.000/XX. 1944. B. M. számú új Cserba rendelet alapján az igény jogosultak a 130.800/VI—b. számú B. M. körrendeletben foglalt szolgáltatásokon felül az alábbi egészségügyi ellátásokat vehetik igénybe:

1. Tüdőbeteggyógyintézeti ápolást,
2. kedvezményes gyógyfürdőket,
3. gyermeküdültetést,
4. gyógyászati segédeszközök beszerzésére segélyt,
5. műfogor beszerzésére segélyt,
6. insulinellátást,
7. nemibetegségek elleni gyógyszerek költségeinek megtérítését,
8. kedvezményes gyógyszerellátást,
9. fizikális és vízgógyintézeti kezelésre segélyt,
10. betegszállítási költségmegtérítést,

11. gyermekágyi segélyt és

12. temetési segélyt.

A B) alatt felsorolt szolgáltatások közül ingyenesek, illetve ingyenesnek mondhatók az 1—3., 6—7. és 10. pontokban foglalt szolgáltatások. A többiek csak kedvezményesek, illetőleg segélyek.

C) A CSERBA a felsorolt szolgáltatások címén az alábbi összegeket fizeti ki.

1. háziorvosi ellátás címen családfőnként évi 24 P-t,

2. szakorvosi ellátás címen a CSERBA szakorvosnak szakorvosi utalványonként 4 P-t,

a) honvédkórházi ápolás címen családfő után napi 1.30 P, családtagok után pedig napi 2 P-t,

b) közokozásoknak fizetendő ápolási díj változó, napi 7 P-től 12 P-ig,

c) az állami, községi és egyesületi tüdő- és nemibeteg gondozó intézeteknek családfők és családtagok után egyaránt napi 5 P-t térít meg a CSERBA,

d) orvosi elsősegélynyújtás esetén a CSERBA általában az elsősegélynyújtásból felmerült összes költséget megtéríti,

e) honvéd és közokozások ápolás címen a CSERBA a 2. a)–c) pontokban kitett összegeket fizeti.

3. Tüdőbeteg gyógyintézet ápolás címen a CSERBA a m. kir. József főherceg szanatóriumnak családfő után napi 2 P-t és a családtag után napi 3 P-t fizet, a m. kir. állami, törvényhatósági, községi és egyesületi tüdőbeteg gondozó intézetnek igényjogosultanként napi 5 P-t.

4. Kedvezményes gyógyfürdő címen a CSERBA jelenleg napi 4 P-t fizet.

5. Gyermeküdültetés címen a CSERBA gyermekenként és naponként 4–6 P-t térít meg.

6. Gyógyászati segédeszközök beszerzésére adandó segély összegét külön rendelet szabályozza.

7. Műfogsor beszerzésére a CSERBA 100 P segélyt ad.

8. Insulin ellátás címen a 100%-os gyógyszerárát fizeti ki a CSERBA.

9. A CSERBA a nemibetegségek elleni gyógyszerek árát 100%-ban megtéríti.

10. Kedvezményes gyógyszerellátás címen a magisztrális gyógyszerek árának 50%-át, a különleges gyógyszerek árának pedig 25%-át térítik meg.

11. Fizikális és vizgyógyintézet kezelés esetén nyújtandó segély összegét külön rendelet szabályozza.

12. Betegszállítás címen a szállítástól felmerült összes költséget megtérítik.

13. Gyermekágyi segély címen az első és második gyermek születésénél 120 P-t, a harmadik gyermek születésénél 150 P-t, a negyedik gyermek születésénél

180 P-t, az ötödik és a többi gyermek után 200 P-t fizet a CSERBA.

14. Temetési segély címen az igényjogosult özvegy elhalálozása esetén a CSERBA járulék levonásának alapjául szolgáló egy havi járandóság teljes összegét, igényjogosult családtag elhalálozása esetén pedig a CSERBA járulék levonásának alapjául szolgáló egy havi járandóság 75%-át, a nevelési járulékban részesülő szülőtlén árvának elhalálozása esetén a szülőtlén árvának elhalálozása időpontjában járó egy havi nevelési járulék teljes összegét, amennyiben pedig több szülőtlén árva, e szülőtlén árvának az elhalálozása időpontjában együttesen járó egy havi nevelési járulék 75%-át kell temetési segély címen kifizetni.

Fegyverhasználat. A szurdoki őrs állományába tartozó Molnár Béla őrmester és Mátyási Ferenc csendőrből állott járőr őrzetében levő Fried Bernát elfogott egyén, Isaszópa'ak közelében május 24-én a fűzőláncnak a járőrtárs kezéből való kirántása útján szökést kísérelt meg. Mivel a felszólításra nem állt meg, ellene a járőr löfegyvert használt. Fried a helyszínen meghalt.

Partizánokkal vívott tűzharc. Az újvidéki nyomozó alosztály nyomozói járőrrel és egy határvasdász járőr felső-kaból község határában június 7-én 3 partizánra bukkant. A járőr, és a partizánok között keletkezett tűzharc során 2 partizánt agyonlőttek, a harmadik súlyosan megsebesült. Koszó Antal csendőr és Szócs István határvasdász őrmester könnyebben megsebesült. A partizánok géppisztollyal és pisztollyal voltak felszerelve.

A nádalfai őrs egyik járőre június 8-án, Nádalfai község határában 2 szökött partizánra bukkant. A járőr felszólítására a partizánok menekülni igyekeztek, mire a járőr ellenük löfegyvert használt és mindkét partizánt agyonlőtte.

Baleset. A bányahidai őrs állományába tartozó Árvaí Árpád és Németh Gyula I. csendőrből állott járőr, május 23-án Környe községben 2 drb kézigranátot talált. Az egyik kézigranát Árvaí csendőr kezében felrobbant és balkezefejét és bal szemét összeroncolta. Németh csendőr is több helyen megsebesült a szilánkoktól. Mindkét csendőrt a komáromi kórházba szállították.

A Honvédségi Jóléti Alap a balatonfüredi, balatonföldvári és a hévízi gyógyházaiba nyugállományú számvivő tiszthelyetteseket keres szeptember 30-ig való alkalmazásra. Javalmazás havi 130 P és teljes tiszt ellátás, lakás, világítás. Az alkalmazott családtagja részére az ellátás napi 2 pengő. Jelentkezzen a Honvédelmi Minisztérium Jóléti Alap vezetésénél, Budapest, V., Juhász Andor-u. 9. Vitéz Szabó alezredes, vagy Dumbovics századosnál. Telefon: 146–463, 146–464, 146–465.

Ne írjunk köszönő levelet árú jó minőségéért, olcsó áráért stb., mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek hírverői semmilyen üzletnek!

Csak kifogástalan árút

szállító eddig hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik eddig illam kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közzőlők velünk kifogásait, hogy jogos panasz esetében törölhessük hirdetésink sorából az illető céget.

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat! mert művészi értékek, olcsók és jövődelmüket az emlékbiztosítg a baboruban és békében hősi halált halt csendőrök emlékének megörökítésére fordítja.

Szabó Dénes törzsrőrmester,
a számvivő tiszthelyettesi tanfolyamot elsőnek végezte.

Számvivő tiszthelyettesi tanfolyam zárószemléje. A Budapesten, 1944. január hó 10-én kezdődött számvivő tiszthelyettesi tanfolyam zárószemléjét folyó hó 9-én tartotta meg vitéz Balázs-Piri Gyula ezredes, a m. kir. belügyminisztérium XX. osztály vezetője. Jelen volt a szemlén Pintér Sándor ezredes, a tanfolyam parancsnoka, Cserfay Ödön g. ezredes, továbbá a tanári kar: vitéz Bódy Vilmos g. alezredes, tanulmányvezető, nemes Varga László, Eperjessy István g. alezredes, Argay Ferenc, dr. nemes Varga Ferenc g. százados, dr. nemes sepsi-szent-györgyi Kis Zoltán g. főhadnagy és dr. Mezlényi Egon százados, a katonai kiképzés vezetője. A tanfolyamot a következő törzsrőrmesterek végezték el: Bokor Béla, Dörömbözi András, Egedi Mihály, Erdősi Ferenc, Értékes József, Farkas Imre, Göbölös Imre, Harasztai János, Hegyfalusi András, Iker József, Kecskés János II., Keszthelyi Domokos, Kécskefalvi Sándor, Kőszirtes János, Lakos József, László Árpád, Mogyorós Gál, Molnár István V., Molnár Gábor, Öze László, Németh József, Németh Károly, Nyitrai Imre, Perlaki Imre, Rátóti Péter, Regős Agoston, Sági Antal, Soós Ferenc, Szabó Dénes, Szántó István, Szegedi Imre, Szendi Sándor, Takács Mihály I., Varga Ferenc III., Vági József. Kiváló eredménnyel végzett Szabó Dénes és Varga Ferenc III. törm.

Csendőrségi Közlöny. 21. szám. Tisztviselői állomány-csoport kiterjesztése a csendőr tiszthelyettesek részére. Csendőr tisztviselői állománycsoport rendszerítése. Pályázati felhívás. Csendőrségi emlékalap támogatása. Különleges szolgálatra vezényelték ruhaellátása. Irodaátalány-hozzájárulás szabályozása a honvéd törvényszékek részére. Csendőrségi gépjárművek használata. Hősi halált halt csendőrlégénység hátramaradottainak segélyezése. — 22. szám. Tartalékos tisztek polgári ruhaviselése szolgálaton kívül. Menetöltőzet viselésének kiterjesztése. Szolg. Szab. I. Rész I. számú mellékletének kiadása. Katonai személyeknek szóló

könyvelt postaküldemények kézbesítése. Őrsők felállítás. — 23. szám. Elvált özvegyek vasúti arcképes igazolványa. 42. M. csendőrségi füstgyertya dobozában eloxálása. Drávaszabolcsi őrs áthelyezése Harkányba. Csendőrszázadok zsírelállítása. Csendőralakulatok ellátására vonatkozó igénylések és felterjesztések címzése.

Adomány. A magyarnemegyei őrs legénysége a bombakárosultak javára 60 pengőt küldött. Az összeget a légi támadás károsultjainak megsegítésére a 151.006. sz. postakártyaképző csekkszámára befizették.

A Magyar Szárnyak legújabb száma érdekes cikket közöl a légvédelmi figyelőszolgálat sokoldalú és feltétlenül megbízható tevékenységéről. A kiváló repülőújság minden alkalommal cikkeiben és képekben számol be a repülés és a légiháború alakulásáról, valamint repülőink hősi teljesítményeiről. A lap legújabb száma is képes beszámolókat ad a keleti arcvonalon küzdő magyar repülő hősökről, a Budapestet védő vadászokról és a magyar közelfelderítők munkájáról. Bemutatja a lap a Junkers 881. mintájú magyar-német bombázógép metszét és adatokat és rajzokat közöl a fontosabb repülőgéptípusok felismerésére. A repülés és vitorlázórepülés hírei, ifjúsági repülőcikk és regény teszik élvezetes olvasmánnyá a képes folyóiratot, amelynek ára számoként 1 P. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatal (VII., Király-u. 93.) küld.

Nyugállományú csendőr, aki tud gazdálkodni és az irányításhoz szükséges erélyességgel rendelkezik, azonnal elhelyezkedhet mint ispán Vass Albert tiszakezsi-i földirtókos 1200 holdas birtokán. Lakás természetben. Bér megegyezés szerint. Allattartás megengedve. Érdeklődők irjanak közvetlenül a következő címre: dr. Szentendrey László orvos-százados, szemorvos. Honvéd helyőrségi kórház szemészeti osztálya, Mezőcsát (Borsod m.).

Honvédségi védői irodát nyitott dr. Sillay Aladár ny. hadbíró vezérőrnagy, volt honvéd koronaügyész. Címe: Budapest, XII., Királyhágó-utca 5/b. III. 1. Telefon: 152—502.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek számvivő alhadnaggá a kassai VIII. kerületben: Kárpáti Sándor szv. főtörzsrőrmester; **próbacsendőrtizedessé a pécsi IV. kerületben:** Bóka József, Somogyi Lajos, Sabján Lajos, Kisborsó József, Magyarai Demeter, Bányai István, Tóth Kálmán, Nemesvölgyi Imre, Hódosi Sándor. Cs. Szántó Imre, Szoboszlai László; **a debreceni VI. kerületben:** Barányi János, Dobos István II., Szabó Antal. Borisfalvi Sándor; **a kassai VIII. kerületben:** Németh András III. próbacsendőr ővezető; **próbacsendőr ővezetővé a szombathelyi III. kerületben:** B. Tóth László, Tóth Lajos; **a pécsi IV. kerületben:** Kovács Mihály, Filipovics Mihály; **a debreceni VI. kerületben:** Kovács Vince, Kajári János. Balogh Jenő, Kovács Sándor, Kiss István, Petri Sándor. Szabó Ferenc, Tarkó Ferenc; **a kassai VIII. kerületben:** Nezáczki Márton, Szabó Gyula III.; **a kolozsvári IX. kerületben:** Varga József, Androsovics Imre, Baranyai Pál, Balla Ferenc, Balassa József, Bernáth Mihály, Bokor János, Fitos Ferenc, Gálos Ferenc I., Hardi József, Hegyi József, Horváth Károly, Kovács Antal, Kolláth József, Kovács János II., Krizsankó György, Kéri János, Kopacz Dénes.

Brunnhuber

udvari és kamarai FENYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 41. TELEFON: 134-178

Művészi kivitelű fényképek, fotóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, bűnös felvételek

Tichler János

papírru papírzaccó és gyógyszerészeti papíráruk gyára

Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

MAGYAR-SIEMENS-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

BUDAPEST, VI., Teréz-kőrdő 24.

Mészáros Miklós, Németh József VI., Nagy Géza, Pem Károly, Pethő Gyula I., Staub István, Szabó János II., Szűcs Sándor, Szakonyi József II., Szakács Sándor V., Szabó Imre, Szabó József, Treier Antal, Takács János III., Till Antal, Várhelyi György, Varga Antal, Fábán József III., Zsilko János, Bencze Péter, Kiss Gyula, Kuna Gyula, Nagy Károly, Soós István, Szabó József, Szarka György, Varga Péter, Fábán Lukács, János Antal, Antal György, Borka József, Breznilyk Ferenc, Farkas Imre, Filep György, Gábor Mózes, Gergely János, Ipacs Ferenc, Kálmán Sándor, Kása Pál, Kollár András, Lány Pál, Nyárádi János, Pál Sándor, Pánczél János, Pénteki József, Részeg Domokos, Rostás Sándor, Szabó Lajos, Szántó Dezső, Szász Imre, Varga Ferenc, Ambrus Pál, Kovács József I., Asztalos János, Balázs Zoltán, Barabás Antal, Bálint József, Bodó Pál, Boér István, Csillag F. György, Csűrulya János, Egyed László, Fábán Jenő, Farkas Károly, Karácsonyi János, Kósa Ferenc, Kósa Lajos, Lázár Imre, Lemhényi Antal, Lukács Károly, Marton Endre, Máté Lajos, Nagy I. Géza, Néma István, Opra József, Péter Antal, Réti Boldizsár, Sass József, Soó Albert, Szász Áron, Székely György, Tamás Imre, Veres Árpád, Végh József, Bende András, Berecz András, G. Gégény Béla, Kovács József II., Ferenczi István, Babócskai István, Tóth Kálmán, Ambrus Imre, Zsombori Lajos, Tyukodi Ferenc próbacsendőr.

Kinevezés. A szombathelyi III. kerületben: Révész Ferenc alhadnagy szakasparancsnokká, Rákóczi János v. törzsrőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a pécsi IV. kerületben: Szabó Imre, Harmath Gyula, Vajda Pál főtörzsrőrmester őrsparancsnokká; a szegedi V. kerületben: Papp László, Fejes József, Tölgyes János; a kolozsvári IX. kerületben: Fábri Dezső főtörzsrőrmester őrsparancsnokká kinevezett.

Véglegesítették az alábbi csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után a szombathelyi III. kerületben: Fekete János II., Varga István V., Bokányi István, Juhász Ignác, Hérics János, Lukács Ferenc, Poór Sándor, Balázs Sándor, Zsák György, Józsa Bálint, Tóth József II., Savu Benjámin, Marton József, Rákóczi Géza, Szabó József VI.,

Molnár Bálint, Hárskúti Dezső; a pécsi IV. kerületben: Paréj István; a debreceni VI. kerületben: Gyebrár Pál, Várhelyi Áron, Németh Imre, Vajda János; a kassai VIII. kerületben: Kozma Sándor, Palicz Mihály csendőröket.

Házasságot kötöttek a szombathelyi III. kerületben: Kiss József II. őrmester és Kránitz Mária Kapuváron, Poroszlai Antal őrmester és Végh Jolán Szilváskányban, Szabó György II. őrmester és Turner Borbála Egyedben, Hajós József őrmester és Veriga Mária Lakócsán, Varga Lajos V. csendőr és Tóth Klára Nagyborzsonyban; a pécsi IV. kerületben: Szabó Ernő őrmester és Vitmann Mária Némethladon, Süle József őrmester és Gulyás Anna Berzencén, Dobsa István őrmester és Cseri Mária Hódmezővásárhelyen, Tóth Imre V. őrmester és Proszty Rozália Szegeden, Szendrő Sándor őrmester és Béni Ilona Vajszlón; a szegedi V. kerületben: R. Szabó Imre törzsrőrmester és Szabó Rozália Dunavescén, Ökrös Sándor őrmester és Benke Julianna Bajsán, Dobó István törzsrőrmester és Antal Margit Maklár, Csonka János II. őrmester és Zsoldos Gizella Magyar-kanizsán, Nagy Antal I. őrmester és Nagy Rózsa Magyar-mecskén; a kolozsvári IX. kerületben: Vetrő Imre csendőr és Disznós Rozália Gizella Szalacson, Vincze István I. csendőr és Bostyán Mária Hosszupályán, László József szv. főtörzsrőrmester és Kovács Terézia Parádán.

Születés. Heves József főhadnagynak Mária Éva leánya, dr. Lánicz Imre főhadnagynak Mária Anna Emma leánya, Zajzon Jenő századosnak Eszter leánya; a szombathelyi III. kerületben: Papp József I. őrmesternek József András fia, Rajld József főtörzsrőrmesternek Anna Rozália leánya; a pécsi IV. kerületben: Dános Gábor törzsrőrmesternek Katalin leánya; a kassai VIII. kerületben: Huszár István I. főtörzsrőrmesternek György László fia, Varga János II. őrmesternek János István fia, B. Nagy Kálmán őrmesternek Éva leánya, Fenyvesi István főtörzsrőrmesternek Terézia leánya.

Halálozás. B. Varga Károly törzsrőrmester Klára leánya Gyulán, Borszék Antal őrmester Antal fia Törökszentmiklóson meghalt.

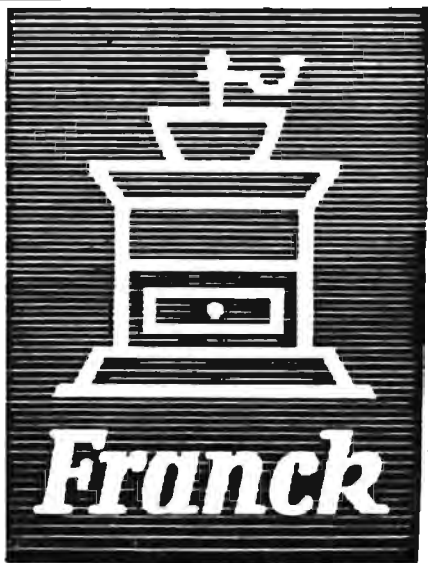
A honvédelmi miniszter az 116.789/eln. 30. 1943. szám alatt kiadott takarékosági rendeletében az életbiztosítási és ésszerű takarékoságnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztok Országos Biztosítási („NYÜKOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársainak részére a háború vonatkozásaira is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Nemzeti Magyar Országos Biztosító Intézet Helyettesítését (Budapest, VI., Anker-kő 4., telemelet) bízza meg.

A családi családvédelmi célszerű csendőrségi szempontból fontos akciónál az 1943. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adott terjesztést.

Kerékpárrendelők szíves figyelmébe!

Férfiépítésűnk kifogyott, EZIDŐSZERINT CSAK NŐI GÉPET tudunk szállítani. Ennek ára teljes felszereléssel (gumi, csengő, pumpa, lámpákban elhelyezett számszámokkal és szoknyavédőhálósával) a helyi szállítási és csomagolási költségeket beleszámítva **670 P.**

FÉRFIÉPRE ELŐJEGYZÉST ELFOGADUNK, de a szállítás idejét szavatolni nem tudjuk. Minden kerékpár, amit most kapunk, német gyártmányú. A belföldi (csepeli) kerékpárgyártás egyelőre szünetel. A márkák: Steyr, Puch, Diamant, Wanderer, SKF, Presto és mások. Mert előre nem tudjuk, hogy milyen gyártmányokat kapunk, kérjük a megrendelőt, szíveskedjék a kívánt márkát megjelölni, de ugyanakkor közölni azt is, hogy ha éppen az nincs raktáron, — küldhetünk-e másikat? Gyártási minőségben alig van eltérés a német kerékpárnál s az árak is **600—850 P** körül mozog.

Kerékpárokkal kapcsolatos külön kérdésekre külön levélben nem áll módunkban válaszolni. Ugy adjuk tovább a kerékpárokat, ahogy a gyártól kapjuk, semmiféle külön kikötést nem támaszthatunk s éppen ezért nem is vehetünk figyelembe. Egyebekben kérjük a „Csendőrségi Lapok” június 1. számában közölt hirdetésünket elolvasni.

ÁRHELYESBÍTÉS:

Rugós csomagtartó	nem 17.—, hanem 18.— pengő.
Kardtartókészlet	nem 7.50, hanem 8.— pengő.
Gumiragasztó	nem 0.80, hanem 1.— pengő.
Szeleggumi, 5 cm.	nem —.30, hanem —.16 pengő.

Csendőrbolt, Bpest XII., Bőszörményi-út 19.a.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnal hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogadtatású álciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlesnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasdósan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlanná vagy névtelen kéziratnak nem fogadjuk. A kéziratok soráról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímzett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelölt közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelölt közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzátk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelleg alatt. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelölt nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűtől és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyegget mellékel.

Kérdések kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyét is fel kell tüntetni. Hozzátk intézett leveleket nem terelünk szolgálattal át, írójukról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetési csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadjunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrtisztek részére pedig évi 12 pengő. A leokisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25 342. számú postakártyaképféltárral csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozást mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

Nemeskőcsa. A csendőrről felszólításra meg nem álló gépjárművek ellen fegyvert használni nem szabad. Ez a

tilalom a Szut. 330/7. pontjában foglalt rendkívüli fegyverhasználati jog tekintetében is fennáll. Általában járművek közlekedők ellen csak az országhatáron és annak közelében lehet fegyvert használni a Szut. 330. pont 8. illetve 9. alpontjában felsorolt esetekben. Egyébként is a rendkívüli fegyverhasználati jogról szóló 7. alpontban a „kielégítő válasz nélkül elszalad” szöveg gyalogosan és nem járművön haladókát jelöl meg, mert az „elszaladás” csak gyalogjárókra vonatkozik. A járművek elleni fegyverhasználat ártatlanok életének kioltására vezethet. Különösen gépjárművek vezetői és utasai volnának kitéve a veszélynek, mert ezek a motorzajtól sokszor nem hallanak meg a járók felszólítását.

Köhidai örs. 1. A tanítónak nincsen joga istentiszteletet tartani és szentbeszédet mondani. Jelentsék be a területileg illetékes r. k. püspökségnek. **2.** Hatósági hűsvizsgálatot csak állatorvosok, ezek hiányában orvosok vagy erre a célra képzett, a hatóság által megbízott személyek (pl. hentesmester) végezhetnek. (1928. évi XIX. t.-c. 22. §.). A körjegyző tehát jogosulatlanul járt el, mikor a hűsvizsgálatot fogantatosította.

N. D. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

18.367. Kérheti nemessége elismerését, ha a szükséges okmányokat be tudja szerezni. A tudnivalókat megtalálja f. évi május 1-i számunk 299. oldalán „Sz. J. prb. cső. szkv. Sz. Illésfalva” jelű üzenetünkben.

N. Sz. cső. Alsószapor. A kérvényt édesanyja a területileg illetékes honv. kiegészítő parancsnokságnál adja be. Azt mindenesetre igazolnia kell, hogy Ön a csendőrségnél fényleges szolgálatot teljesít és ő maga vagyontalan, keresetképtelen s ezért idősebb fia tartja el.

Török. 8888. Megkísérelheti a kérelmezését, de ezidő szerint nem valószínű, hogy sikerüljön. A H. M. úr a csapattest parancsnokának véleménye alapján dönt. Eddig még intézményesen nem rendezték ezt a kérdést.

22.222. Ha az orvosi vizsgálat tartós szolgálatképtelenséget állapít meg, toborzó bizottság elé kerül és ott döntéskor leszerelése felől. Ilyen orvosi vélemény hiányában nem bocsátják el. Ha betegsége miatt leszerelik, ez természetesen nem jelent hátrányt a polgári életben való elhelyezkedésnél, hacsak betegsége nem olyan természetű.

Igenyles. A zár alá vett és juttatás céljait szolgáló zsidó-ingatlanokra minden keresztény magyar állampolgár igényt tarthat. Természetes azonban, hogy ilyen földet elsősorban azok a sokgyermekes nemhivatásos állományban frontszolgálatot teljesített vagyontalan kérelmezők kapnak, akik egyébként is érdemesebb erre, a kevesebb jogcímmel pályázók csak akkor kerülhetnek sorra, ha az előbb említettek igénylését kielégítették. A kérvényt közvetlenül a községi előjárósághoz kell beadni. Ha itt elutasítanak, a határozat ellen fellebbezésre lehet élni a Földművelésügyi Minisztérium Birtokpolitikai Osztályánál (Budapest, V. Nádor-u. 31.).

Sz. K. prb. cső. Kaposmérő. Az 1914–18-as világháborúban szerzett érdemek alapján előterjesztett vitézzé avatási kérelmek elbírálására azok, akik Csonka-Magyarország területén laktak, csak a háború befejezése után számíthatnak. Jelenleg csupán a visszacsatolt területek igényjogultjainak vitézzé avatási ügyeit intézik el. Közelebbi fel-

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZALLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-48-08 ÉS 12-06-70

LAB-, KÉZ-, HÓNALI-ÍZZADÁS

csakis helyes testápolással szüntethető meg. E célra szolgál a 30 evnél régebb idő óta kitűnően bevált Molnár-féle **SUDORAN**. Sok csendőrrészen állandóan használják. Készít: MOLNÁR J. gyógyszerész Bozsok. (Vsm.)

2 tégelynél kevesebbet nem szállítok. 4 tégelynél a szállítási barmentes, 6 és több tégelynél ezenkívül 15% engedmény. Az összeg utólag fizethető.

ÁRA: 2.50 P.

Szolgálat előtt

Gro

sósorszesz

Szolgálat után

világosításért forduljon a lakóhelye szerint illetékes Vitéz Székkapitánysághoz.

V. J. cső., Tábori posta: B-107. Távházasságnál is szabályszerű nősülési kérvényt kell beadnia, erre pedig csak 30. évének betöltése után kerülhet sor. Előbb hiába is terjesztené elő, nem vehetnek figyelembe.

B. S. Szébb jövő. 1. Ha külön korlátozó intézkedés nem történt, eltávozás és szabadság engedélyezhető. 2. Mindenestre jobb, ha áthelyezik. Mivel szolgálati érdekről van szó, az őrsparancsnok erre nézve kezdeményező javaslatot tehet. 3. Az asszonynak módjában áll tartásdíjra irányuló igényét bírói úton érvényesíteni. Ha Ont elmarasztalják, a megítélt összeg valószínűleg nem lesz több havi 30-40 P-nél. Egyébként olvassa el az 1940. évi február 1-i számunk 92. oldalán „H. J. cső.” jelű üzenetünket.

S. D. cső., Gyömrő. Csupán oldalfejjel felszerelt legénységi állományú egyének szolgálaton kívül a szobába belépésnél tiszteltetést hajadonfótt, kemény szembenézéssel és feszes „Vigyázz” állással teljesítik. Az E-alap, 220. pontjának példákkal megvilágított magyarázatát egyébként megtalálja 1942. évi április 1-i számunk 235. oldalán, „Sapka” jelű üzenetünkben.

G. J. őrmester Pécs. A kért cime Radnótfája, Marostorda megye.

N. I. csendőr, Székelykeresztúr. Balogh Ferenc csendőr a horthyiligi-, Budai Sándor csendőr a kiszombori őrsön teljesít szolgálatot.

H. M. prb. cső., tizedes, Muraszombat. Csendőrségi Szolgálati Utasítás (Szut.) nem kapható.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

D. I., Rimaszombat. Egyelőre félretesszük, később talán felhasználhatjuk. A géppel írt cikkeknek kérjük nagyobb sorközt használni, mert így lehetetlen a cikkek javítása.

Frontharcos. Szépen és érdekesen írta le harctéri élményét. Alkalmilag esetleg felhasználhatjuk. A „Szerkesztői üzenetek” elején levő útmutatást tartsa be máskor. Így nehezen foglalkozhatunk a kéziratokkal.

Feketészék. Jó, sorra kerül.

D. M., Őzd. Köszönjük kedves sorait. Mi is üdvözljük Horonyi Péter. Verseit nem használhatjuk.

V. I., Szekesfehervár. Jó, a közlendők közé helyeztük.

K. J. őrm. T. p. L.: 506. Sötét, homályos és ferdén beállított képek. Közlésre nem alkalmasak.

Ujvidéki tanszázad. Egyik képet közöljük.

Jakó cső. A gépe jó, de a gép beállítása igen mesterséges. Sokkal jobb lett volna egész közeli felvételt csinálni, mert itt nem az udvar fontos, hanem a közigazgatás állatai.

Egyenruházati cikkek
SZABÓ LÁSZLÓ-nál
BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraértékelve:

PALLADIS
R. T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Műszaki-tér közelében.)

Pályázatok.

• I.

Nemes verseny

című — utoljára 1943. október 1-én kiírt — pályázatunkat megismétljük és pedig az 1943. október 1-től 1944. március 31-ig terjedő időre. Írják meg bajtársaink, hogy ez idő alatt a Nyomozókulcs, Pótlék, 10 napos névnap és a Nyé. alapján elfogadók, körözötték közül hányat fogtak el. A legjobb eredményt felmutató tíz csendőrt az eredmény arányában 40-60 pengős pénzt jutalomban részesi jük.

A pályázat adatait 1944. július 15-ig ilyen kimutatásban közöljük bajtársaink:

A pályázó neve és rendfokozata	Melyik őrsön	Az előzőtti neve. Melyik Ny. kulcs alh. melyik oldalon található	Az ors-iktató száma

Az őrsparancsnokokat kérjük, hogy a kimutatást az adatok helyességére nézve záradékolják.

Kétszeresen számítjuk, ha valakit az őrsállomáson letelepedettek, vagy ott alkalmazottak közül fogott el a csendőrt a kétszeresen számítjuk a körözött katonaszökevények elfogását is.

Csak személynéző pályázatokat fogadunk el. Őrsökét (őrsbeliek együttes pályázatát) nem.

II.

Az utólag kiderített bűncselekményekből sokat tanulhatunk. Akkor látjuk, hogy mi volt az oka az eredménytelenségnek, hol hibáztunk az előző nyomozások során s mire nem terjedt ki a figyelmünk. Ilyen utólag kiderített bűncselekmények nyomozását írják le bajtársaink, rámutatva arra, hogy milyen hibát követtek el az előző nyomozásoknál s utólag hogyan sikerült a kiderítés.

A pályázaton alhadnagyig bezárólag mindenki részt vehet.

A legjobb munkákat jutalmazzuk és közöljük.
Határidő: 1944. július 15.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
BENEDEK MIHÁLY alezredős.

Stádium Sajtnyomtatás Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györfy Aladár igazgató.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István
Bp. VI., Teréz-utca 4. Tel.: 224-894
A „BARAB SZÖVETSEG” TAGJA

APIR IROSZER

Csendőrségi nyomtatvány,
EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS
szükségleteitönket szerezzük be
CSERFI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
Megbízható önkéntes cég! • Pontos postal kiszolgálás

HANGYA ÉRTED DOLGOZIK!
MAGAD ÉS CSALÁDOD
ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI